

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1981 Nr. 235

A. TITEL

*Statuut van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs,
Wetenschap en Cultuur;
Londen, 16 november 1945*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Statuut zijn bij Koninklijk besluit van 25 februari 1947 bekendgemaakt in *Stb.* H 62.

Het Statuut is overeenkomstig artikel XIII, eerste lid, een veertiental malen gewijzigd door de Algemene Vergadering der Organisatie, laatstelijk in haar negentiende zitting. De Engelse en de Franse tekst van het Statuut, met daarin opgenomen de wijzigingen welke tot op de tiende zitting werden aangenomen, zijn geplaatst in *Trb.* 1960, 131. Voor de latere wijzigingen van het Statuut zie rubriek J van *Trb.* 1968, 56, rubriek J van *Trb.* 1973, 143 en rubriek J van *Trb.* 1977, 176.

Voor de ondertekeningen zie laatstelijk *Trb.* 1979, 161. In overeenstemming met artikel XV, tweede lid, is het Statuut voorts nog ondertekend voor:

Equatoriaal-Guinee	29 november 1979
Botswana	16 januari 1980
Sao Tomé en Principe	22 januari 1980
Sint Lucia	6 maart 1980
de Maldiven	18 juli 1980
Zimbabwe	22 september 1980
Tonga	29 september 1980

C. VERTALING

De vertaling in het Nederlands van het Statuut is bij Koninklijk besluit van 25 februari 1947 bekendgemaakt in *Stb.* H 62.

De vertaling in het Nederlands van het Statuut, zoals gewijzigd tot op de tiende zitting van de Algemene Vergadering der Organisatie, is geplaatst in *Trb.* 1960, 131. Voor de vertalingen van de latere wijzigingen zie rubriek J van *Trb.* 1968, 56, rubriek J van *Trb.* 1973, 143 en rubriek J van *Trb.* 1977, 176.

D. PARLEMENT

Voor de goedkeuring van het onderhavige Statuut door de Staten-Generaal zie rubriek D van *Trb.* 1960, 131.

E. BEKRACHTIGING

Zie *Trb.* 1960, 131, *Trb.* 1965, 78, *Trb.* 1966, 114, *Trb.* 1968, 56, *Trb.* 1969, 97, *Trb.* 1973, 143, *Trb.* 1976, 74, *Trb.* 1977, 176 en *Trb.* 1979, 161.

Behalve de aldaar genoemde hebben nog de volgende Staten in overeenstemming met artikel XV, eerste lid, van het Statuut een akte van aanvaarding bij de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland nedergelegd:

de Maldiven	26 maart 1979
Botswana	24 september 1979
Equatoriaal-Guinee	29 november 1979
Sao Tomé en Principe	22 januari 1980
Sint-Lucia	6 maart 1980
Zimbabwe	22 september 1980
Tonga	29 september 1980

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1960, 131, *Trb.* 1976, 74, *Trb.* 1977, 176 en *Trb.* 1979, 161.

De bepalingen van het Statuut zijn ingevolge artikel XV, tweede en derde lid, voor de in rubriek E hierboven genoemde Staten in werking getreden op de data vermeld in rubriek B hierboven.

I. OPZEGGING

Zie *Trb.* 1960, 131, *Trb.* 1967, 44 en *Trb.* 1976, 74.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1960, 131, *Trb.* 1965, 78, *Trb.* 1966, 114, *Trb.* 1967, 44, *Trb.* 1968, 56, *Trb.* 1969, 97, *Trb.* 1970, 176, *Trb.* 1971, 209, *Trb.* 1973, 143, *Trb.* 1976, 74, *Trb.* 1977, 176 en *Trb.* 1979, 161.

1. Voorgeschiedenis

Zie, laatstelijk, *Trb.* 1970, 176.

2. Verwijzingen

Zie, laatstelijk, *Trb.* 1979, 161.

Voor het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 174.

3. Wijzigingen van het Statuut

Zie, laatstelijk, *Trb.* 1977, 176.

4. Uitvoering van het Statuut

Zie, laatstelijk, *Trb.* 1979, 161.

In *Trb.* 1979, 161, dienen enige wijzigingen te worden aangebracht.

Op blz. 7, onder 2.2, negende regel, dient „(a) Full time” te worden vervangen door „(b) Part-time” en „(FT)” door „(PT)”.

Op blz. 8, onder 2.5, dient de vijfde regel te luiden: „or political status, such as establishments, enterprises, bodies,”.

Op blz. 10, derde regel, dient achter „central” een komma te worden geplaatst.

Op blz. 31, negende regel, dient „Article 1” te worden vervangen door „Introduction”.

Op blz. 40 dienen de noten te worden vernummerd: noot 1 wordt noot 7 en de noten 2 t/m 7 worden 1 t/m 6.

Artikel 1, tweede lid, letter (a), juncto artikel IV, vierde lid

Op 1 maart 1977 is te New York tot stand gekomen het Protocol bij de Overeenkomst inzake de invoer van voorwerpen van opvoedkundige, wetenschappelijke of culturele aard. De tekst van het Protocol is geplaatst in *Trb.* 1980, 118. Een vertaling van het Protocol is geplaatst in *PB EG* Nr. L 134 van 31 mei 1979, blz. 14 e.v. Zie ook *Trb.* 1981, 185.

Artikel IV, vierde lid

De vertaling in het Nederlands van de vier op respectievelijk 27 en 28 november 1978 te Parijs door de Algemene Vergadering tijdens haar twintigste zitting, aldaar gehouden van 24 oktober tot 28 november 1978, aangenomen Aanbevelingen inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van wetenschap en technologie (Engelse tekst in rubriek J van *Trb.* 1979, 161, blz. 4 e.v.), inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van het onderwijs (Engelse tekst in rubriek J van *Trb.* 1979, 161, blz. 22 e.v.; zie voor de vertaling blz. 24 e.v. hieronder), inzake internationale prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedenbouw (Engelse tekst in rubriek J van *Trb.* 1979, 161, blz. 28 e.v.; zie voor de vertaling blz. 31 e.v. hieronder) en inzake de bescherming van roerende culturele goederen (Engelse tekst in rubriek J van *Trb.* 1979, 161, blz. 39 e.v.; zie voor de vertaling blz. 43 e.v. hieronder) luidt als volgt:

Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van wetenschap en technologie

De Algemene Vergadering van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, van 24 oktober tot 28 november 1978 tijdens haar twintigste zitting te Parijs bijeen,

Overwegende dat het, op grond van artikel IV, vierde lid, van het Statuut, op de weg van de Organisatie ligt om documenten op te stellen en aan te nemen voor de internationale reglementering van aangelegenheden die binnen haar bevoegdheid vallen,

Overwegende dat in artikel VIII van het Statuut o.a. wordt bepaald dat elke Lid-Staat, met geregelde tussenpozen en op een door de Algemene Vergadering te bepalen wijze, verslag uitbrengt betreffende zijn wetten, voorschriften en statistieken op het gebied van onderwijs, wetenschapsbeoefening en het culturele leven, alsook van de instellingen die zich hiermede bezighouden,

Ervan overtuigd dat het zeer wenselijk is voor de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor het bijeenbrengen en bekend maken van statistische gegevens met betrekking tot wetenschap en technologie dat zij worden geleid door bepaalde normen ter zake van begripsomschrijvingen, classificaties en presentatie, ten einde de internationale vergelijkbaarheid van zodanige statistieken te verbeteren,

Erkennende dat de inspanningen van de Lid-Staten om wetenschap en technologie te ontwikkelen, zullen bijdragen tot het versterken van vrede en veiligheid in de wereld,

Ervan overtuigd dat samenwerking op dit gebied tevens de economische en sociale vooruitgang zou bevorderen,

Aan haar voorgelegd zijnde als agendapunt 34 voor de zitting, voorstellen betreffende de internationale standaardisering van statistieken inzake wetenschap en technologie,

Besloten hebbende tijdens haar negentiende zitting dat deze aangelegenheid internationaal dient te worden gereguleerd en wel in de vorm van een aanbeveling aan Lid-Staten in de zin van artikel IV, vierde lid, van het Statuut,

Neemt de onderhavige Aanbeveling op 27 november 1978 aan.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten de volgende bepalingen betreffende de internationale standaardisering van statistieken inzake wetenschap en technologie toepassen door het nemen van wetgevende of andere maatregelen, in overeenstemming met de constitutionele gebruiken in elke staat, die nodig zijn om op hun onderscheiden grondgebieden uitvoering te geven aan de in deze Aanbeveling vervatte normen en beginselen.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten deze Aanbeveling onder de aandacht brengen van de autoriteiten en diensten die verantwoordelijk zijn voor het bijeenbrengen en bekend maken van statistische gegevens inzake wetenschap en technologie,

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten op door haar voor te schrijven tijdstippen en in door haar te bepalen vorm, aan haar verslag uitbrengen over de stappen die zij hebben genomen naar aanleiding van deze Aanbeveling.

I. REIKWIJDTE EN BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Reikwijdte

1. Deze Aanbeveling heeft betrekking op statistieken die zijn bestemd om in iedere Lid-Staat gestandaardiseerde informatie te verstrekken betreffende bepaalde wetenschappelijke en technologische (S&T) activiteiten, en in het bijzonder betreffende onderzoek en experimentele ontwikkeling (R&D). Deze statistieken dienen alle nationale instellingen die zodanige activiteiten verrichten of financieren, te bestrijken.

Begripsomschrijvingen

2. Bij het vergaren van de door deze Aanbeveling bestreken statistieken dienen de volgende begripsomschrijvingen te worden gebruikt:

2.1 Wetenschappelijke en technologische activiteiten (STA): systematische activiteiten die nauw verband houden met de voortbrenging, bevordering, verbreiding en toepassing van wetenschappelijke en technische kennis op alle gebieden van wetenschap en technologie. Hieronder vallen activiteiten als R&D, wetenschappelijke en technische vorming en onderwijs (STET) en de wetenschappelijke en technologische diensten (STS), omschreven in alinea (a) tot (c) hieronder.

(a) Onderzoek en experimentele ontwikkeling: elke vorm van systematisch en scheppend werk dat wordt ondernomen ter vermeerdering van de bestaande kennis, hieronder begrepen kennis van de mens, de cultuur en de samenleving, en het gebruik van deze kennis om nieuwe toepassingen te bedenken. Op de meeste gebieden zijn verschillende categorieën te onderscheiden:

(aa) activiteiten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek: alle systematische en scheppende activiteiten die zijn gericht op het verruimen van de bestaande wetenschappelijke kennis en het toepassen hiervan in de praktijk.

– activiteiten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in de natuurwetenschappen, de technologie en de medische en agrarische wetenschap

pen: alle systematische en scheppende activiteiten die erop zijn gericht om de samenhangen tussen en de aard van natuurlijke verschijnselen na te gaan, kennis van de wetten der natuur voort te brengen en bij te dragen tot de praktische toepassing van deze kennis van wetten, krachten en stoffen.

- activiteiten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in de sociale wetenschappen en menswetenschappen: alle systematische en scheppende activiteiten gericht op het vermeerderen en verbeteren van kennis van de mens, de cultuur en de samenleving, waaronder begrepen het gebruik van zodanige kennis voor het oplossen van maatschappelijke en menselijke problemen.

Op de meeste gebieden van wetenschap kan het onderzoek worden onderverdeeld in fundamenteel en toegepast onderzoek:

- (i) fundamenteel onderzoek: experimenteel of theoretisch werk dat voornamelijk wordt verricht om nieuwe kennis te verwerven van de grondslagen van verschijnselen en waarneembare feiten, zonder dat hierbij enige bijzondere of specifieke toepassing of gebruiksmogelijkheid wordt beoogd.
 - (ii) toegepast onderzoek: oorspronkelijk onderzoekwerk dat wordt verricht ten einde nieuwe kennis te verwerven. Het is echter in eerste instantie gericht op een specifiek praktisch doel of doelstelling.
- (bb) Experimentele ontwikkeling: systematisch werk, geënt op bestaande kennis die is verkregen uit onderzoek en/of praktische ervaring, dat is gericht op het vervaardigen van nieuwe materialen, producten en instrumenten, op het invoeren van nieuwe werkwijzen, systemen en diensten en op het aanzienlijk verbeteren van die welke reeds zijn vervaardigd dan wel ingevoerd.
- (b) Wetenschappelijk en technologisch (S&T) onderwijs en opleiding (STET) in het algemeen op tertiair niveau: alle activiteiten die hoger onderwijs en opleiding van gespecialiseerde, niet-universitaire aard omvatten, hoger onderwijs en opleiding leidend tot een universitaire graad, post-doctorale en verdere opleiding en georganiseerde permanente opleiding voor wetenschapsbeoefenaars en ingenieurs. Deze activiteiten komen in het algemeen overeen met de ISCED-niveaus 5, 6 en 7.

- (c) *Wetenschappelijke en technologische diensten (STS)*: activiteiten die verband houden met onderzoek en experimentele ontwikkeling en die bijdragen tot het voortbrengen, verbreiden en toepassen van wetenschappelijke en technische kennis.
- (i) S&T-diensten verleend door bibliotheken, archieven, informatie- en documentatiecentra, referentieafdelingen, wetenschappelijke congrescentra, data-banken en informatie-verwerkingsdiensten.
 - (ii) S&T-diensten verleend door musea op het gebied van wetenschap en/of technologie, planten- en dierentuinen en andere S&T-verzamelingen (antropologisch, archeologisch, geologisch, enz.).
 - (iii) systematisch werk met betrekking tot de vertaling en redactie van S&T-boeken en tijdschriften (met uitzondering van leerboeken voor scholen en universiteiten).
 - (iv) topografische, geologische en hydrologische kartering; routine-waarnemingen op astronomisch, meteorologisch en seismologisch gebied; inventarisatie van bodemgesteldheid en plantengroei, vis en in het wild levende dieren; routineonderzoek van bodem, atmosfeer en water; het als routine onderzoeken en controleren van het niveau van radioactiviteiten.
 - (v) het onderzoek naar olie en minerale hulpbronnen en aanverwante activiteiten die erop zijn gericht deze te lokaliseren en identificeren.
 - (vi) het vergaren van informatie ter zake van menselijke, maatschappelijke, economische en culturele verschijnselen, meestal voor het opstellen van routine-statistieken, bijvoorbeeld volkstellingen; statistieken inzake productie, verspreiding en verbruik; studies van de marktsituatie; statistieken van maatschappelijke en culturele gegevens, enz.
 - (vii) proefnemingen, standaardisering, metrologie en kwaliteitscontrole: regelmatig routinewerk op het gebied van het analyseren, controleren en beproeven van materialen, producten, instrumenten en werkwijzen – volgens erkende methoden –, naast het vaststellen en handhaven van normen en metingsnormen.
 - (viii) regelmatig routinewerk op het gebied van het adviseren van klanten, andere afdelingen van een organisatie of onafhankelijke gebruikers, dat is bedoeld om hen te helpen gebruik te maken van informatie op het gebied van wetenschap, technologie en bedrijfskunde. Deze activiteit omvat tevens voorlichtingsadviesdiensten georganiseerd door de overheid ten behoeve

van boeren en industrie, maar niet de normale activiteiten van projectplanning of het werk van ingenieursbureaus.

- (ix) activiteiten met betrekking tot octrooien en licenties: systematisch werk van wetenschappelijke, juridische en administratieve aard ter zake van octrooien en licenties, verricht door openbare instanties.
- 2.2. Wetenschappelijk en technisch personeel: het totale aantal mensen dat direct deelneemt aan S&T-activiteiten in een instelling of eenheid en in de regel wordt betaald voor hun diensten. Onder deze groep dienen te worden gerekend wetenschapsbeoefenaars en ingenieurs en technici (SET), alsmede hulppersoneel, zoals omschreven in het vierde lid onder letter (a) hieronder.
- (a) wetenschappelijk en technisch personeel met een volledige dagtaak (FT): personeel dat vrijwel al zijn tijd aan S&T-activiteiten besteedt.
 - (b) wetenschappelijk en technisch personeel met een gedeeltelijke dagtaak (PT): personeel waarvan de tijd is verdeeld tussen S&T en andere activiteiten.
 - (c) equivalent voor volledige dagtaak (FTE): meeteenheid overeenkomend met één persoon die in een gegeven tijdvak een volledige dagtaak verricht; deze eenheid wordt gebruikt om cijfers met betrekking tot het aantal werknemers met een gedeeltelijke dagtaak om te rekenen in het equivalente aantal werknemers met een volledige dagtaak. Gegevens betreffende personeel dienen normaliter te worden berekend in FTE, met name in het geval van wetenschapsbeoefenaars en ingenieurs, alsook van technici.
- 2.3 Referentiejaar: tijdvak van twaalf achtereenvolgende maanden waarop de statistische gegevens betrekking hebben. Wanneer dit tijdvak overloopt van het ene kalenderjaar in het volgende, dient het jaar waarin dit tijdvak aanving als referentiejaar te worden beschouwd.
- 2.4 Jaarlijkse uitgaven: gelden die tijdens het referentiejaar werkelijk zijn uitgegeven voor het verrichten van S&T-activiteiten.
- (a) Interne uitgaven: alle betalingen die tijdens een referentiejaar werkelijk zijn gedaan voor het verrichten van S&T-activiteiten binnen een gegeven eenheid, instelling of sector van bedrijvigheid.
 - (b) Externe uitgaven: alle betalingen die gedurende een referentiejaar werkelijk zijn gedaan voor het verrichten van S&T-activiteiten buiten een bepaalde eenheid, instelling of sector van bedrijvigheid, hieronder begrepen betalingen gedaan buiten het nationaal economisch grondgebied.

- (c) totale binnenlandse uitgaven ter zake van S&T-activiteiten: alle uitgaven die in de loop van een referentiejaar voor dit doel zijn gedaan in instellingen en installaties gevestigd binnen het nationaal grondgebied, alsook fysiek in het buitenland gelegen installaties: terreinen of beproevingsfaciliteiten, gehuurd of in bezit in het buitenland en schepen, voertuigen, vliegtuigen en satellieten gebruikt door nationale instellingen. In dit totaal zijn niet begrepen bedragen welke zijn besteed aan S&T-activiteiten verricht door in het desbetreffende land gevestigde internationale organisaties.
- 2.5 Instellingen die S&T-activiteiten verrichten: elke instelling die op permanente en georganiseerde basis is betrokken bij S&T-activiteiten. De term „instelling” dient te worden gezien als aanduiding van een zeer breed scala van eenheden met een juridische, financiële, economische, sociale of politieke status, zoals vestigingen, ondernemingen, instanties, organisaties, instituten, academies, verenigingen, afdelingen, ministeries, centra, laboratoria, enz.
- 2.6 Sector van bedrijvigheid: sector van de nationale economie omvattende een aanzienlijk aantal instellingen die S&T-activiteiten verrichten (zoals omschreven in lid 2.5) die een zekere mate van homogeniteit vertonen met betrekking tot de voornaamste vervulde functie of verleende dienst, ongeacht de bron van de middelen, de autoriteit jegens welke zodanige instellingen verantwoordelijk zijn of de categorie STA die wordt verricht. Volgens deze criteria zijn er drie belangrijke sectoren van bedrijvigheid te onderscheiden: de productiesector, de sector van het hoger onderwijs en de algemene dienstensector.
- 2.7 Gebieden van werkzaamheid: takken van economische bedrijvigheid en gebieden van wetenschap en technologie waarop R&D- en andere S&T-activiteiten worden verricht.
- 2.8 Categorieën activiteiten: specifieke soorten inspanningen die S&T-activiteiten omvatten zoals R&D, S&T-vorming en onderwijs (STET), STS, omschreven in het tweede lid, punten 1(a), 1(b) en 1(c).

II. CLASSIFICATIE VAN GEGEVENS

3. Het menselijk potentieel en de financiële middelen die worden besteed aan S&T-activiteiten dienen te worden geclassificeerd:

- (a) In categorieën en subcategorieën van zodanige activiteiten:
- (i) onderzoek en experimentele ontwikkeling.
 - (ii) S&T-vorming en -onderwijs in het algemeen op tertiair niveau (STET).

- (iii) wetenschappelijke en technische diensten (zoals opgesomd in het tweede lid, punt 1(c) (i) tot (ix)).
- (b) In sectoren van bedrijvigheid:
- (i) productiesector omvattende:
binnen- en buitenlandse industriële ondernemingen en handelsondernemingen gelegen in het land, die goederen en diensten produceren en verspreiden voor de verkoop, en instellingen die deze ondernemingen rechtstreeks ten dienste staan, met of zonder contract, ongeacht hun vorm van eigendom (openbaar en particulier). De S&T-activiteiten van deze ondernemingen en instellingen die nauw samenhangen met productie, worden aangeduid als „met productie verweven S&T-activiteiten”:
gouvernementele en niet-gouvernementele instellingen en instellingen zonder winstoogmerk welke S&T-activiteiten indirect grotendeels of geheel ten dienste staan van een of meer van de categorieën of klassen activiteiten die in de ISIC met twee of drie cijfers zijn aangegeven. De S&T-activiteiten van deze instellingen die alleen indirect samenhangen met productie, worden aangeduid als „niet met productie verweven S&T-activiteiten”. In landen met een centraal geleide economie dienen de R&D-instituten die zijn verbonden aan de voor de verschillende takken van de nationale economie verantwoordelijke ministeries, in deze categorie van instellingen te worden ingedeeld.
- (ii) Hoger-onderwijssector, omvattende:
instellingen voor onderwijs op tertiair niveau, die als minimum voorwaarde voor toelating stellen dat het onderwijs op secundair niveau met succes moet zijn afgerond of dat kan worden aangetoond dat een gelijkwaardig niveau van kennis is bereikt, alsmede onderzoekinstituten, proefstations, ziekenhuizen en andere S&T-instellingen die zodanige instellingen ten dienste staan en hierdoor rechtstreeks worden bestuurd dan wel hiermede verbonden zijn.
- (iii) Algemene dienstensector, omvattende:
instanties, afdelingen en instellingen die ondergeschikt zijn aan de centrale autoriteiten, dan wel aan de autoriteiten van de Staat (bij federale stelsels), provinciale autoriteiten, districtsautoriteiten of regionale bestuurseenheden, gemeentelijke en stedelijke autoriteiten die de gemeenschap als geheel ten dienste staan en een brede scala van diensten verlenen, zoals bestuur, handhaving en reglementering van de openbare orde, volksgezondheid, cultuur, sociale diensten, bevordering van de economische groei, welzijn en technische vooruitgang, enz.;

instellingen zoals nationale raden voor wetenschappelijk onderzoek en technologie, academies van wetenschappen, wetenschappelijke beroepsorganisaties en andere instellingen die de gehele samenleving ten dienste staan; instellingen waarvan de S&T-activiteiten (met inbegrip van B&D) worden verricht in het algemeen belang van landbouw, industrie, vervoer en verbinden, bouw en openbare werken op openbare elektriciteits-, gas- en waterbedrijven – te weten activiteiten die in de ISIC met één cijfer zijn aangegeven.

- (c) Naar gebieden van wetenschap en technologie waarop instellingen die behoren tot de sectoren van hoger onderwijs en algemene dienstverlening, S&T-activiteiten en in het bijzonder R&D, verichten:
- (i) Natuurwetenschappen, waaronder begrepen: astronomie, bacteriologie, biochemie, biologie, botanica, chemie, computerwetenschappen, entomologie, geologie, geofysica, matematica, meteorologie, mineralogie, natuurkundige aardrijkskunde, fysica, zoölogie, andere verwante onderwerpen.
 - (ii) Ingenieurswetenschappen en technologie, waaronder begrepen: de werkelijke ingenieursvakken zoals chemie, wegen en waterbouwkunde, elektrotechniek en werktuigbouwkunde, en de gespecialiseerde onderdelen daarvan; bosbouwproducten; toegepaste wetenschappen zoals geodesie, industriële chemie, enz.; bouwkunde; de wetenschap en technologie van de voedselproductie; gespecialiseerde technologieën of interdisciplinaire vakgebieden, zoals systeemanalyse, metallurgie, mijnbouwkunde, textiel-technologie, andere verwante onderwerpen.
 - (iii) Medische wetenschappen, waaronder begrepen: anatomie, tandheelkunde, geneeskunde, verpleegkunde, verloskunde, oogmeekunde, osteopathie, farmacie, fysiotherapie, gezondheidszorg, andere verwante onderwerpen.
 - (iv) Landbouwwetenschappen, waaronder begrepen: agronomie, veeteelt, visserij, bosbouw, tuinbouw, diergeneeskunde, andere verwante onderwerpen.
 - (v) Sociale wetenschappen en menswetenschappen, omvattende: Groep I – sociale wetenschappen, waaronder begrepen: antropologie (sociale en culturele) en etnologie, demografie, economie, onderwijs en opleiding, geografie (menselijke, economische en sociale), rechten, linguïstiek (met uitzondering van taalstudies op basis van voorgeschreven teksten, die dienen te worden ingedeeld in groep II onder „oude en moderne talen en letterkunde”), bedrijfskunde, politologie, psychologie, sociologie, organisatie en metho-

den, diverse sociale wetenschappen en interdisciplinaire, methodologische en historische S&T-activiteiten verband houdende met onderwerpen in deze groep. Natuurkundige antropologie, natuurkundige aardrijkskunde en psychofysiologie dienen normaliter te worden gerangschikt onder de natuurwetenschappen. Groep II – menswetenschappen, waaronder begrepen: kunst (kunsthistorie en kunstkritiek, met uitzondering van enigerlei artistiek „onderzoek”), talen (oude en moderne talen en letterkunde), filosofie (met begrip van de geschiedenis van wetenschap en technologie), prehistorie en historie, alsmede historische hulpwetenschappen zoals archeologie, numismatiek, paleografie, enz., godsdienst, andere gebieden en onderwerpen verband houdende met de menswetenschappen en interdisciplinaire, methodologische, historische en andere S&T-activiteiten met betrekking tot de onderwerpen in deze groep.

- (d) Per tak van economische bedrijvigheid voor instellingen behorende tot de productiesector, in overeenstemming met de „Internationale Industriële Standaardclassificatie van alle Economische Activiteiten” (ISIC). Specifieke industriegroeperingen op ISIC-niveaus aangegeven met één cijfer en in geselecteerde gevallen met twee cijfers, en behorend tot de volgende hoofdcategorieën, dienen hieronder te worden begrepen:
- (i) Landbouw, bosbouw, jacht en visserij (ISIC: 1).
 - (ii) Extractieve industrieën (ISIC: 2).
 - (iii) Verwerkende industrieën (ISIC: 3).
 - (iv) Bouw (ISIC: 5).
 - (v) Vervoer, opslag en verbindingen (ISIC: 7).
 - (vi) Andere (ISIC: 4, 6, 8 en een gedeelte van 9).

4. Het personeel van S&T-instellingen dient als volgt te worden ingedeeld:

- (a) Naar het werk waarmede zij zich bezighouden en naar hun kwalificaties:
- (aa) wetenschapsbeoefenaars en ingenieurs (S&T), waaronder begrepen personen die in die hoedanigheid werken, dat wil zeggen als mensen met wetenschappelijke of technische vorming die zich beroepshalve bezighouden met S&T-activiteiten, bestuurders en ander personeel van hoog niveau, allen mensen die leiding geven bij het verrichten van S&T-activiteiten.
- Zodanig personeel dient in deze categorie te worden ondergebracht, indien de betrokkenen:
- (i) een studie op tertiair niveau die leidt tot een academische graad hebben voltooid, of

- (ii) een niet-universitaire studie (of vorming) op tertiair niveau hebben gedaan, die niet leidt tot een academische graad, maar waarvan op nationaal niveau wordt erkend dat deze toegang geeft tot een professionele loopbaan, of
 - (iii) vorming hebben genoten, dan wel beroepservaring hebben verworven, die op nationaal niveau wordt erkend als gelijkwaardig aan een van beide voorgaande soorten vorming (bijvoorbeeld het lidmaatschap van een beroepsorganisatie of het bezit van een bewijs van vakbekwaamheid of een vakdiploma).
- (bb) Technici (T), waaronder begrepen personen die zich in die hoedanigheid bezighouden met S&T-activiteiten en die een beroepsopleiding of technische vorming hebben genoten in ongeacht welke tak van kennis of technologie, in overeenstemming met de volgende criteria:
- (i) dat zij de tweede fase van het secundair onderwijs hebben afgerond. Deze studie wordt in vele gevallen gevolgd door een tweejarige gespecialiseerde technische studie, die al dan niet tot een diploma kan leiden;
 - (ii) dat zij een drie- of vierjarige beroepsopleiding of technische opleiding hebben genoten (al dan niet leidend tot een diploma), na afronding van de eerste fase van het secundair onderwijs;
 - (iii) dat zij een opleiding in de praktijk hebben genoten (of beroepservaring hebben verworven) die op nationaal niveau wordt erkend als gelijkwaardig aan het in (i) of (ii) hierboven beschreven opleidingsniveau.
- (cc) Hulp personeel, waaronder begrepen personen wier werk rechtstreeks verband houdt met de verrichting van S&T-activiteiten, zoals administratief personeel en mensen die secretariaatswerk verrichten, geschoolde, halfgeschoolde en ongeschoolde arbeiders in de verschillende beroepen en alle andere hulp personeel.
- (b) Naar opleidingsniveau en naar studiegebied, vastgesteld in overeenstemming met ISCED (Internationale Standaardclassificatie van het Onderwijs), om personeel in te delen in de „aa” of „bb”-categorie.
- (i) Naar opleidingsniveau:
 - (aa) diegenen die een graad hebben behaald in het tertiair, universitair onderwijs (ISCED: 6-7).
 - (bb) diegenen die een diploma hebben behaald in het tertiair, niet-universitair onderwijs (ISCED: 5).
 - (cc) diegenen die een diploma hebben behaald in de tweede fase van het secundair onderwijs (ISCED: 3).
 - (dd) andere kwalificaties (ISCED: 1, 2, 9).

(ii) Naar studiegebied:

De gebieden van wetenschap en technologie dienen op de volgende wijze in correlatie te staan met de classificatie van studiegebieden in het ISCED-systeem:

Gebieden van wetenschap en technologie	Voornaamste studiegebieden in het ISCED-systeem
Natuurwetenschappen	42. programma's voor natuurwetenschap 46. programma's voor wiskunde en computerwetenschap
Ingenieurswetenschappen en technologie	52. programma's voor ambachten en industrie, (niet elders ingedeeld) 54. programma's voor ingenieurswetenschappen 58. programma's voor bouwkunde en stedebouw 70. programma's voor vervoer en verbindingen
Medische wetenschappen	50. programma's voor geneeskunde en gezondheidszorg
Landbouwwetenschappen	62. programma's voor landbouw, bosbouw en visserij
Sociale wetenschappen en menswetenschappen	14. programma's voor opleiding van leerkrachten en onderwijskunde 18. programma's voor schone en toegepaste kunsten 22. programma's voor menswetenschappen 26. programma's voor godsdienst en theologie 30. programma's voor sociale wetenschappen en gedragswetenschappen 34. programma's voor handel en bedrijfskunde 38. programma's voor recht en jurisprudentie

Gebieden van wetenschap en technologie	Voornaamste studiegebieden in het ISCED-systeem
	66. programma's voor huishoudkunde 84. programma's voor massacommunicatie en documentatie
Andere gebieden	01. algemene programma's 08. alfabetiseringsprogramma's 78. programma's voor beroepen in de dienstensector 89. andere programma's

- (c) Naar beroep in overeenstemming met de ISCO(ILO-1968).
- (d) Naar aantal (in FT en PT) voor personeel in categorie (aa).
- (e) Naar nationaliteit, voor personeel in de categorieën (aa) en (bb) (waarbij alleen de eigen onderdanen en de buitenlanders afzonderlijk worden opgevoerd).
- (f) Naar geslacht, voor personeel in de categorieën (aa), (bb) en (cc).
- (g) Naar leeftijd, voor personeel in de categorieën (aa) en (bb), waarbij onderscheid moet worden gemaakt tussen de volgende leeftijdsgroepen, voor categorie (aa): jonger dan 29 jaar, 30-39, 40-49, 50-59, 60 jaar en ouder; voor categorie (bb): jonger dan 29 jaar, 30-39, 40-49, 50-59, 60 jaar en ouder.

5. Iedere soort menselijk S&T-potentieel van een bepaald land, dat wil zeggen wetenschapsbeoefenaars en ingenieurs en technici, dient te worden geëvalueerd in overeenstemming met de beide volgende criteria; wordt slechts een criterium gehanteerd, dan verdient criterium (b) de voorkeur.

- (a) Totaal aantal aanwezige SET, waaronder begrepen het totaal aantal personen die beschikken over de benodigde kwalificaties voor personeel in de categorieën (aa) en (bb), ongeacht economische bedrijvigheid (productie, S&T-activiteiten, de vrije beroepen, zonder bezoldigd beroep, enz.), leeftijd, geslacht, nationaliteit of andere kenmerken.
- (b) Aantal economisch actieve SET, omvattende het totaal aantal personen die beschikken over de benodigde kwalificaties voor personeel in de categorieën (aa) en (bb) die op een gegeven referentiedatum zijn betrokken bij, dan wel actief werk zoeken in een of andere tak van de economie.

6. Interne uitgaven ter zake van S&T-activiteiten dienen te worden ingedeeld:

(a) naar de aard van de uitgaven:

(i) lopende interne uitgaven, omvattende alle betalingen die gedurende het referentiejaar zijn gedaan voor het verrichten van S&T-activiteiten binnen eenheden, instellingen of sectoren van bedrijvigheid, ongeacht de bron of herkomst van de middelen, die de kosten dekken van arbeidsloon, kleine uitrustingsstukken en verbruikbare voorraden en andere lopende kosten, zoals:

- kosten van arbeidsloon, omvattende lonen en salarissen, betaald in geld of in natura, en alle daarmee samenhangende arbeidskosten, met inbegrip van „secundaire arbeidsvoorwaarden” zoals bonussen, betaalde vakanties, bijdragen aan pensioenfondsen en verplichte deelname aan sociale verzekeringen, loonsombelastingen, enz. Voor zo ver mogelijk dienen de kosten van personeel in categorie (aa) en de kosten van ander personeel afzonderlijk te worden opgevoerd;
- andere lopende kosten, omvattende alle andere lopende interne uitgaven, zoals uitgaven aan kantoor- en laboratoriumbenodigdheden, materialen, abonnementen op tijdschriften, boeken, huur van gebouwen, onderhoud, computerdiensten, reiskosten en postdiensten.

(ii) interne kapitaalsuitgaven, omvattende alle betalingen welke gedurende het referentiejaar zijn gedaan voor het verrichten van S&T-activiteiten en betrekking hebbende op uitgaven voor grote uitrustingsstukken en andere kapitaalsuitgaven. Reserves voor waardevermindering, hetzij feitelijk, hetzij toegerekend, dienen niet te worden opgenomen in internationale uitgavenstatistieken. Landen die in staat zijn zodanige informatie te verstrekken, mogen dit echter desgewenst doen. Deze uitgaven omvatten:

- uitgaven voor grote uitrustingsstukken, omvattende de aankoop van omvangrijke installaties, machinerie en uitrusting. Uitgaven voor complete bibliotheken, grote verzamelingen boeken, tijdschriften, specimina, enz. dienen eveneens onder deze categorie te vallen, met name wanneer zij zijn gedaan bij de inrichting van een nieuwe instelling. Dit soort uitgaven zou, zelfs wanneer zij op een ander tijdstip waren gedaan, toch kunnen worden opgevoerd onder kapitaalsuitgaven;
- andere kapitaalsuitgaven, omvattende de aankoop van terreinen (voor bouw- of beproevingsdoeleinden) en dieren (wanneer de kosten per eenheid of de aangekochte hoeveelheid reden geven om de uitgave in deze categorie onder te brengen) en uitgaven voor nieuwe gebouwen of grootscheepse verbeteringen, veranderingen of reparat-

ties aan gebouwen en vaste installaties, terreinverbetering en andere uitgaven.

- (b) Naar de bron van de middelen:
- (i) overheidsmiddelen. Onder deze categorie dienen gelden te worden begrepen die zijn verstrekt door de centrale (federale) overheid of plaatselijke autoriteiten en die afkomstig zijn uit de gewone of buitengewone begroting, dan wel uit extrabudgettaire bron. Hieronder vallen tevens gelden die zijn ontvangen van door de overheid opgerichte en geheel door haar gefinancierde openbare bemiddelende instellingen.
 - (ii) middelen afkomstig van productieve ondernemingen en bijzondere middelen. Onder deze categorie dienen te worden begrepen gelden die zijn bestemd voor S&T-activiteiten, te verrichten door in de productiesector als vestigingen of ondernemingen voor productie aangemerkte instellingen en alle bedragen ontvangen uit het „Fonds voor Technische en Economische Vooruitgang” – zulks in landen met een centraal geleide economie – en andere soortgelijke middelen.
 - (iii) buitenlandse middelen. Onder deze categorie dienen te worden begrepen gelden die zijn ontvangen uit het buitenland ten behoeve van nationale S&T-activiteiten, met inbegrip van gelden ontvangen van internationale organisaties, buitenlandse regeringen of instellingen.
 - (iv) andere middelen. Onder deze categorie dienen middelen te worden begrepen die niet onder enige van de voorafgaande categorieën zijn onder te brengen, bijvoorbeeld „eigen middelen” van instellingen in de hoger-onderwijssector, schenkingen en giften.
- (c) Naar categorie, voor uitgaven met betrekking tot R&D:
- (i) fundamenteel onderzoek.
 - (ii) toegepast onderzoek.
 - (iii) experimentele ontwikkeling.

7. Nationale activiteiten op het gebied van R&D en STS dienen te worden geclassificeerd naar voornaamste sociaal-economische doelen of doelstellingen zoals hieronder opgesomd, op basis van kredieten (ex-ante) of uitgaven (ex-post) gefinancierd uit openbare middelen en, zo mogelijk, uit alle andere bronnen van middelen:

- (i) onderzoek en evaluatie van de aarde, de zeeën en de atmosfeer.
- (ii) ruimteonderzoek.
- (iii) ontwikkeling van landbouw, bosbouw en visserij.
- (iv) bevordering van industriële ontwikkeling.
- (v) productie, behoud en verdeling van energie.
- (vi) ontwikkeling van vervoer en verbindingen.
- (vii) ontwikkeling van onderwijsdiensten.

- (viii) ontwikkeling van gezondheidsdiensten.
- (ix) sociale ontwikkeling en sociaal-economische diensten.
- (x) milieubescherming.
- (xi) algemene verruiming van kennis.
- (xii) andere doelen.
- (xiii) verdediging.

8. Statistische basiseenheden: Zo mogelijk dient de voor meting van het verrichten van S&T-activiteiten gekozen statistische basiseenheid er een te zijn van het „instituut” type; bijvoorbeeld industriële vestigingen, onderzoekinstituten, regeringseenheden en instituten of afdelingen van universiteiten.

III. PRESENTATIE VAN STATISTISCHE GEGEVENS

9. De statistieken waarop deze aanbeveling betrekking heeft, dienen te worden gepresenteerd in overeenstemming met de hierin vervatte begripsomschrijvingen en classificaties.

Detailniveaus

10. Gezien het feit dat de statistische stelsels van Lid-Statens niet alle in hetzelfde stadium van ontwikkeling verkeren, dienen de gegevens op twee niveaus van gedetailleerdheid of ingewikkeldheid te worden gepresenteerd, afhankelijk van de in Lid-Statens beschikbare informatie.

- (a) Eerste detailniveau: een beperkte hoeveelheid basisinformatie die onmisbaar is voor het opstellen van internationale vergelijkingen en die, zo mogelijk, door alle Lid-Statens dient te worden bijeengebracht.
- (b) Tweede detailniveau: meer volledige statistische gegevens, die niet alle Statens kunnen verstrekken, maar die over het geheel genomen een richtsnoer zouden kunnen vormen voor diegenen die hun nationale statistisch stelsel wensen te verbeteren en uit te breiden.

Periodiciteit

11. De internationale basis-statistieken dienen om het jaar te worden bijgewerkt. Het zou wenselijk zijn dat Lid-Statens die hiertoe in de gelegenheid verkeren, bepaalde gegevens jaarlijks bijwerken, zodat schommelingen in hun inspanningen ten aanzien van R&D waarneembaar zijn. Cijfers ten aanzien van het totale aantal SET en/of het aantal economisch actieve SET dienen twee maal per tien jaar te worden opgesteld.

Fasen voor de uitbreiding van S&T-statistieken

12. De opstelling van internationale statistieken inzake S&T dient in twee opeenvolgende fasen te worden ontwikkeld, waarbij de overgang

van de eerste naar de tweede fase geleidelijk dient te worden volbracht op basis van de mate van vooruitgang in nationale en internationale ervaring. De eerste fase dient een tijdvak van ten minste vijf jaar te beslaan, te beginnen op het tijdstip waarop de Algemene Vergadering deze Aanbeveling aanneemt. De tweede fase dient als experimenteel te worden beschouwd.

- (a) Eerste fase: tijdens deze fase, dat wil zeggen tijdens de jaren onmiddellijk na de aanneming van deze Aanbeveling, dienen de internationale statistieken uitsluitend betrekking te hebben op R&D-activiteiten in alle sectoren van bedrijvigheid, en op het geheel aan SET en/of de economisch actieve SET. Indien over slechts een van beide laatstgenoemde categorieën gegevens worden verzameld, dan zou dit bij voorkeur de laatste categorie moeten zijn.
 - (b) Tweede fase: alvorens over te gaan tot de tweede fase, zou het raadzaam zijn dat Lid-Staten door middel van het Unesco-secretariaat nagaan of een voldoende groot aantal van hen in staat is, op basis van internationale ervaring en eigen werkzaamheden, statistische waarnemingen uit te breiden tot de SET en tot Wetenschappelijke en Technische Vorming en Onderwijs (vorming en onderwijs van wetenschappelijke en technologische aard) – in het algemeen op tertiair niveau (STET) – die bij deze fase zijn betrokken.
 - (c) Gedurende deze fase dienen de internationale statistieken te worden uitgebreid tot STS en STET, uitgevoerd in instellingen waarin R&D-activiteiten worden verricht, en worden gepresenteerd in hetzij globale cijfers, hetzij naar STET en naar soort STS, afhankelijk van de mogelijkheden waarover het land beschikt. Eerst dient een evaluatie te worden gemaakt van STS en STET in alle sectoren van bedrijvigheid, met uitzondering van geïntegreerde eenheden in de produktiesector. Vervolgens dienen de internationale statistieken ter zake van STS en STET geleidelijk te worden uitgebreid tot de met de produktiesector verweven eenheden en tot instellingen in sectoren van bedrijvigheid die geen R&D verrichten, maar op geïnstitutionaliseerde en gestructureerde wijze voorzien in STS en STET. Deze statistieken moeten worden uitgesplitst naar STET en soort STS.
13. De door de statistieken op het gebied van wetenschap en technologie verstrekte informatie dient te worden gepresenteerd volgens de onderstaande aangegeven periodiciteit en detailniveaus:

EERSTE FASE

Periodiciteit (indien anders dan eenmaal per twee jaar)	Detailniveau	Indicatoren
		(a) <i>Totaal aantal SET en/of economisch actieve SET</i>
*	1	1. aantal SET naar geslacht, nationaliteit en beroep
*	2	2. aantal S&E naar kwalificatiegebied
		(b) <i>R&D-activiteiten</i>
		(i) <i>R&D-personeel</i>
jaarlijks	1	1. personeel per categorie (S&E, T, hulppersoneel)
	2	2. S&E naar kwalificatiegebied
jaarlijks	1	3. personeel naar sector van bedrijvigheid
	2	4. S&E (in FT en PT) naar kwalificatiegebied; en naar sector van bedrijvigheid en gebied van werkzaamheid
	2	5. SET naar categorie en nationaliteit
	2	6. SET naar geslacht en leeftijd
		(ii) <i>Interne uitgaven voor R&D</i>
jaarlijks	1	1. totale uitgaven per sector van bedrijvigheid
	2	2. totale en lopende uitgaven per sector van bedrijvigheid
	2	3. lopende uitgaven en kapitaals-uitgaven, in details, per sector van bedrijvigheid
	2	4. lopende uitgaven per soort R&D, sector van bedrijvigheid en gebied van werkzaamheid
	2	5. lopende uitgaven voor S&E-personeel per sector van bedrijvigheid

Periodiciteit (indien anders dan eenmaal per twee jaar)	Detailniveau	Indicatoren
		(iii) <i>Financiering van interne R&D-uitgaven</i>
jaarlijks	1	1. totale uitgaven naar bron van middelen
jaarlijks	2	2. totale en lopende uitgaven naar bron van middelen en sector van bedrijvigheid
	2	3. totale uitgaven naar bron van middelen, sector van bedrijvigheid en gebied van werkzaamheid
		(c) <i>Andere classificaties verband houdende met R&D</i>
		(i) <i>Belangrijke sociaal-economische doelen</i>
	2	1. kredieten (ex-ante) of uitgaven (ex-post) gefinancierd uit openbare middelen, per belangrijk sociaal-economisch doel
	2	2. kredieten (ex-ante) of uitgaven (ex-post) gefinancierd uit alle bronnen, per belangrijk sociaal-economisch doel

*) tweemaal per periode van tien jaar.

TWEEDE FASE

Periodiciteit (indien anders dan eenmaal per twee jaar)	Detailniveau	Indicatoren
		(a) <i>STS in R&D-instellingen</i> (met uitzondering van met de produktieve sector verweven R&D-eenheden)
		(i) <i>STS-personeel</i>
1		1. personeel per categorie (S&E, T, hulppersoneel)
1		2. personeel per sector van bedrijvigheid
2		3. personeel per sector van bedrijvigheid en gebied van werkzaamheid
2		4. personeel naar soort van STS
2		5. S&E (in FT en PT) naar kwalificatiegebied en naar sector van bedrijvigheid en gebied van werkzaamheid
2		6. SET naar geslacht, leeftijd en nationaliteit
		(ii) <i>Interne uitgaven voor STS</i>
1		1. totale uitgaven per sector van bedrijvigheid
2		2. lopende uitgaven en kapitaalsuitgaven per sector van bedrijvigheid
2		3. totale en lopende uitgaven per sector van bedrijvigheid en per soort STS
2		4. lopende uitgaven per soort STS, per sector van bedrijvigheid en per gebied van werkzaamheid
2		5. lopende uitgaven en kapitaalsuitgaven, in details, per sector van bedrijvigheid

Periodici- Detail-
teit (indien niveau
anders dan
eenmaal
per twee
jaar

Indicatoren

-
	(iii) <i>Financiering voor interne uitgaven voor STS</i>
1	1. totale uitgaven per bron van middelen
2	2. totale en lopende uitgaven per bron van middelen en per sector van bedrijvigheid
2	3. totale uitgaven per bron van middelen, per sector van bedrijvigheid en per gebied van werkzaamheid
	(b) <i>Andere classificaties verband houdende met STS</i>
	(i) <i>Belangrijke sociaal-economische doelen</i>
2	1. kredieten (ex-ante) of uitgaven (ex-post) gefinancierd uit openbare middelen, per belangrijk sociaal-economisch doel
2	2. kredieten (ex-ante) of uitgaven (ex-post) gefinancierd uit alle bronnen, per belangrijk sociaal-economisch doel
-

IV. ONTWIKKELING OP LANGE TERMIJN VAN STATISTIEKEN OP HET GEBIED VAN WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

14. De Lid-Staten dienen, ten einde zichzelf streefdoelen te stellen bij de geleidelijke ontwikkeling van statistieken op het gebied van wetenschap en technologie, bepaalde reeds lopende statistische werkzaamheden die hun een beter begrip van de bestaande problemen op dit gebied van de statistiek verschaffen, te bevorderen en te helpen deze problemen op te lossen. Hun inspanningen dienen zich te concentreren op de volgende punten; de rangschikking van deze punten dient evenwel niet als een volgorde van prioriteiten te worden beschouwd:

- (a) ontwikkeling van coördinatie tussen statistieken op het gebied

van wetenschap en technologie en statistieken op economisch en sociaal gebied, en in het bijzonder met de systemen van nationale rekeningen, met inbegrip van het materieel-produktsysteem.

- (b) Ontwikkeling van classificaties voor financiële middelen die worden besteed aan R&D, naar toewijzingen en uitgaven (ex-ante en ex-post-analyses) voor elk belangrijk nationaal sociaal-economisch doel afzonderlijk.
- (c) Indicatoren voor de „productie” of „resultaten” van S&T-activiteiten, in het bijzonder R&D.
- (d) Indicatoren van de statistische en boekhoudkundige aspecten van processen van overdracht van technologische kennis.
- (e) Opstelling van specifieke prijs-indexen en vaststelling van wisselkoersen die als passende deflatoren kunnen dienen voor uitgaven aan S&T-activiteiten, en in het bijzonder aan R&D.
- (f) Meting en classificatie van S&T-uitrusting en -installaties voor R&D-activiteiten.
- (g) Bestudering van de gevolgen van belastingstelsels op de uitgaven ten behoeve van S&T-activiteiten.
- (h) Classificatie van S&T-personeel naar beroep en beroepsstatus.

Herziene Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van het onderwijs

De Algemene Vergadering van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, van 24 oktober 1978 tot 28 november 1978 tijdens haar twintigste zitting te Parijs bijeen,

Overwegende dat artikel VIII van het Statuut van de Organisatie bepaalt dat „iedere Lid-Staat periodiek op een door de Algemene Vergadering vast te stellen wijze verslag uitbrengt aan de Organisatie omtrent zijn wetten, reglementen en statistieken inzake werkzaamheden en instellingen op het gebied van onderwijs, wetenschap en cultuur”,

Ervan overtuigd dat het bijzonder wenselijk is dat de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het bijeenbrengen en de publikatie van statistieken betreffende het onderwijs zich richten naar bepaalde standaardomschrijvingen, classificaties en tabellenindelingen, ten einde de internationale vergelijkbaarheid van hun gegevens te verbeteren,

Hebbende aangenomen hiertoe, tijdens haar tiende zitting, de Aanbeveling betreffende de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van het onderwijs¹⁾,

¹⁾ Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1970, 176, blz. 23 e.v.

Zich ervan bewust dat in de Internationale Standaardclassificatie van het Onderwijs (ISCED) aangenomen door de Internationale Conferentie inzake onderwijs tijdens haar vijfendertigste zitting (Genève, 27 augustus—4 september 1975) criteria zijn vastgesteld voor de harmonisering van nationale onderwijsstelsels op internationale basis, waardoor onderwijsstatistieken beter vergelijkbaar worden,

Besloten hebbende tijdens haar negentiende zitting dat de Aanbeveling uit 1958 diende te worden herzien,

Neemt op 27 november 1978 deze herziene Aanbeveling aan:

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten ten behoeve van het uitbrengen van verslagen op internationaal niveau de onderstaande bepalingen toepassen betreffende begripsomschrijvingen, classificaties en tabellenindeling van statistieken betreffende het onderwijs, door het nemen van wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om op hun onderscheiden grondgebieden uitvoering te geven aan de in deze herziene Aanbeveling vervatte beginselen en normen.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten deze herziene Aanbeveling ter kennis brengen van de autoriteiten en organisaties die zich bezighouden met het bijeenbrengen en de publikatie van statistieken op het gebied van het onderwijs.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten op door haar vast te stellen tijdstippen en wijze aan haar verslag uitbrengen over de stappen die zij hebben gedaan om uitvoering te geven aan deze herziene Aanbeveling.

I. STATISTIEKEN INZAKE ANALFABETISME

Begripsomschrijvingen

1. Voor de statistieken dienen de volgende begripsomschrijvingen te worden gebruikt:
 - (a) Een persoon is geletterd wanneer hij met begrip een korte eenvoudige uiteenzetting over zijn dagelijks leven kan lezen en schrijven.
 - (b) Een persoon is ongeletterd wanneer hij niet met begrip een korte eenvoudige uiteenzetting over zijn dagelijks leven kan lezen of schrijven.
 - (c) Een persoon is functioneel geletterd wanneer hij kan deelnemen aan al die activiteiten waarbij het nodig is geletterd te zijn ten behoeve van het doeltreffend functioneren van zijn groep en gemeenschap en tevens om hem in staat te stellen zijn vermogen tot lezen, schrijven en rekenen te blijven aanwenden voor eigen ontwikkeling en voor de ontwikkeling van de gemeenschap.

- (d) Een persoon is functioneel ongeletterd wanneer hij niet kan deelnemen aan al die activiteiten waarvoor het nodig is geletterd te zijn ten behoeve van het doeltreffend functioneren van zijn groep en gemeenschap en tevens om hem in staat te stellen zijn vermogen tot lezen, schrijven en rekenen te blijven aanwenden voor zijn eigen ontwikkeling en de ontwikkeling van de gemeenschap.

Bij meting te hanteren methoden

2. Ter bepaling van het aantal geletterde en ongeletterde personen kan een van de volgende methoden worden gebruikt:
 - (a) Het stellen van een vraag of vragen betreffende de hierboven gegeven begripsomschrijvingen bij een volledige volkstelling of een steekproefonderzoek van de bevolking.
 - (b) Het gebruiken van een gestandaardiseerde test op geletterdheid in een bijzonder onderzoek. Deze methode kan worden gebruikt ter verificatie van door andere middelen verkregen gegevens of ter correctie van afwijkingen in andere opgaven.
 - (c) Wanneer geen van de bovenstaande methoden gebezigd kan worden – het maken van schattingen gebaseerd op:
 - (i) bijzondere volkstellingen of steekproefonderzoeken over het aantal inschrijvingen van leerlingen;
 - (ii) regelmatige schoolstatistieken vergeleken met demografische gegevens;
 - (iii) gegevens over het opleidingsniveau van de bevolking.

Classificatie

3. De bevolking van tien jaar en ouder dient eerst te worden ingedeeld in twee groepen: geletterd en ongeletterd. Indien nuttig dienen ook de functioneel ongeletterden te worden onderscheiden.
4. Ieder van deze groepen dient te worden ingedeeld naar geslacht en leeftijd in de volgende groepen: 10–14, 15–19, 20–24, 25–34, 35–44, 45–54, 55–64, 65 jaar en ouder.
5. Indien nuttig dienen verdere indelingen te worden gemaakt naar:
 - (a) stads- en plattelandsbevolking;
 - (b) de etnische groepen die gewoonlijk binnen een Staat worden onderscheiden voor statistische doeleinden;
 - (c) sociale groepen.

II. STATISTIEKEN BETREFFENDE HET OPLEIDINGSNIVEAU VAN DE BEVOLKING

Begripsomschrijving

6. Voor statistische doeleinden dient de volgende begripsomschrij-

ving te worden gebruikt: het opleidingsniveau van een persoon is de hoogste graad behaald en/of het hoogst door de persoon bereikte of voltooide studiejaar in het stelsel van normaal of buitengewoon onderwijs, of onderwijs aan volwassenen van zijn eigen of een andere Staat.

Bij meting te hanteren methoden

7. Ter meting van het opleidingsniveau van de bevolking zouden de volgende methoden kunnen worden gebruikt:
 - (a) het stellen van een vraag of vragen betreffende de hierboven gegeven begripsomschrijving bij een volledige volkstelling of een steekproefonderzoek van de bevolking.
 - (b) indien dit niet mogelijk is, het maken van schattingen gebaseerd op:
 - (i) gegevens van voorgaande tellingen of onderzoeken;
 - (ii) cijfers over een aantal jaren met betrekking tot de inschrijving van leerlingen, examens, eindexamen's en toegekende graden of diploma's.

Classificatie

8. De bevolking van vijftien jaar en ouder dient eerst te worden ingedeeld naar opleidingsniveau, bij voorkeur uitgedrukt naar de hoogst bereikte graad, doch ten minste naar het bereikte of het hoogst voltooide studiejaar. Indien mogelijk dient ook onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende studiegebieden op ieder niveau.
9. Ieder van deze groepen dient te worden ingedeeld naar geslacht en leeftijd in de volgende groepen: 15-19, 20-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65 jaar en ouder.
10. Indien nuttig dienen verdere indelingen te worden gemaakt naar:
 - (a) stads- en plattelandsbevolking;
 - (b) de etnische groepen die gewoonlijk binnen een Staat worden onderscheiden voor statistische doeleinden;
 - (c) sociale groepen.

III. STATISTIEKEN VAN INSCHRIJVING, LEERKRACHTEN EN ONDERWIJSINSTELLINGEN

Begripsomschrijvingen

11. De Statistische basiseenheid waarvoor onderwijsgegevens dienen te worden vergaard, is het programma. Het programma wordt als volgt omschreven:
Een programma is een keuze uit één of meer cursussen of een

combinatie van cursussen, doorgaans gekozen uit een syllabus. Een zodanig programma kan bestaan uit één of enkele cursussen op een specifiek gebied of, wat gebruikelijker is, uit een aantal cursussen waarvan de meeste tot een specifiek gebied behoren maar waarvan sommige tot andere gebieden kunnen behoren. Ieder programma heeft een expliciet of een impliciet doel, zoals geschiktheid voor voortgezette studie, geschiktheid voor een beroep of een reeks van beroepen, of uitsluitend een uitbreiding van kennis of begrip.

12. Naast de begripsomschrijvingen die worden gehanteerd in de Internationale Standaardclassificatie van het Onderwijs (ISCED), dienen de volgende begripsomschrijvingen te worden gebruikt voor statistische doeleinden:
 - (a) een leerling (student) is een persoon die staat ingeschreven en/of geregistreerd voor een onderwijsprogramma.
 - (b) Een leerkracht is iedereen die is aangesteld, zelfs voor een gedeelte van de tijd en/of zonder bezoldiging, om kennis, vaardigheden enz. over te dragen:
 - (i) een leerkracht met een volledige betrekking is iemand die les geeft voor een aantal uren dat op het betrokken onderwijsniveau in iedere Staat gewoonlijk als een volledige betrekking wordt beschouwd;
 - (ii) een leerkracht met een gedeeltelijke betrekking is iemand die geen leerkracht met een volledige betrekking is.
 - (c) Een studiejaar is een onderwijsfase die meestal wordt voltooid in de loop van een schooljaar.
 - (d) Een klas is een groep leerlingen (studenten) die meestal gezamenlijk van één of meer leerkrachten onderricht ontvangt.
 - (e) Een school (onderwijsinstelling) is een groep leerlingen (studenten) van één of meer studiejaar, georganiseerd om onderricht te ontvangen van een bepaald soort en niveau onder leiding van één leerkracht, of van verschillende soorten en/of niveaus onder leiding van meer dan één leerkracht, onder rechtstreeks toezicht van het hoofd van de onderwijsinstelling. (De school of onderwijsinstelling is vaak de eenheid waar statistische gegevens kunnen worden verkregen).
 - (i) Een openbare school is een school onder beheer van een openbare autoriteit (nationaal, federaal, van rijkswege, provinciaal of plaatselijk), ongeacht de herkomst van haar financiële middelen;
 - (ii) Een bijzondere school is een school die niet onder het beheer staat van een openbare autoriteit, ongeacht of zij van deze autoriteiten financiële steun ontvangt. Bijzondere scholen kunnen worden omschreven als onderscheidenlijk al dan niet gesubsidieerd al naar gelang zij al dan niet financieel worden gesteund door de openbare autoriteiten.

- (f) De leerplichtige bevolking is de totale bevolking tussen de leeftijdsgrenzen voor verplicht volledig onderwijs.

Classificatie

13. Het onderwijs dient te worden ingedeeld in de volgende globale sectoren:
(a) Regulier onderwijs.
(b) Onderwijs aan volwassenen.
14. Regulier onderwijs en onderwijs aan volwassenen dienen verder te worden onderverdeeld om regulier buitengewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs aan volwassenen te onderscheiden.
15. Het onderwijs dient voor zover mogelijk te worden ingedeeld volgens de niveau-categorieën en studiegebieden van de Internationale Standaardclassificatie van het Onderwijs (ISCED).
16. Voor zover mogelijk dient het onderwijs aan volwassenen verder te worden onderverdeeld aan de hand van ISCED-programma's.

Tabellen

17. Regulier onderwijs
Waar passend dienen tabellen te worden opgesteld volgens de ISCED-niveau-categorieën 0, 1, 2, 3, 5, 6 en 7, en volgens de ISCED-indeling in studiegebieden, voor:
- (a) Aantal scholen, te verdelen in openbaar en bijzonder en naar het aantal klassen.
 - (b) Aantal leerkrachten naar geslacht en bevoegdheid (overeenkomstig de gebruiken in iedere Staat), waar passend geclassificeerd als leerkrachten met een volledige of een gedeeltelijke betrekking.
 - (c) Aantal leerlingen naar leeftijd, geslacht en graad, waar passend geclassificeerd als leerlingen die volledig onderwijs ontvangen of leerlingen die een deel van de dag onderwijs ontvangen;
 - (d) Aantal leerlingen, naar geslacht, die in de loop van het jaar een diploma behaalden na voltooiing van het onderwijs op dit niveau en in deze fase van het onderwijs.
 - (e) Aantal buitenlandse studenten naar geslacht en land van herkomst (ISCED-niveaus 5, 6 en 7).
18. Onderwijs aan volwassenen
Waar passend dienen tabellen te worden opgesteld volgens de niveau-categorieën, studiegebieden en programma's van de ISCED, voor:
- (a) Vorm en duur van de programma's en formeel of informeel karakter.
 - (b) Aantal deelnemers, ingeschreven naar geslacht en voor zover mogelijk naar leeftijd.
 - (c) Aantal leerkrachten naar geslacht.

19. Buitengewoon onderwijs

Er dienen tabellen te worden opgesteld volgens de ISCED-niveau-categorieën 0, 1, 2, 3, 5 en 9, regulier/bestemd voor volwassenen, waar passend volgens de ISCED-indeling in studiegebieden, voor:

- (a) Aantal scholen (onderwijsinstellingen).
- (b) Aantal leerkrachten naar geslacht en bevoegdheid (overeenkomstig de gebruiken in iedere Staat).
- (c) Aantal leerlingen (studenten) naar geslacht, aard van de handicap, en, voor zover mogelijk, naar leeftijd.

20. Gegevens over de bevolking

De bevolking tussen de 2-24 jaar dient te worden getabellariseerd per jaar en geslacht volgens de laatste cijfers van de volkstelling en de huidige schattingen. Indien zulks niet mogelijk is, dienen de cijfers van de volkstelling en de schattingen ten minste te worden aangegeven voor de leeftijdsgroepen van 2-4, 5-9, 10-14, 15-19 en 20-24 jaar en afzonderlijk voor de leerplichtige bevolking in de schoolleeftijd.

IV. STATISTIEKEN BETREFFENDE DE ONDERWIJSFINANCIËN

Begripsomschrijvingen

21. Voor statistische doeleinden dienen de onderstaande begripsomschrijvingen te worden gebruikt:

- (a) Onder „ontvangst” wordt verstaan gelden ontvangen door of beschikbaar gesteld aan of voor scholen met inbegrip van toewijzingen, subsidies, schoolgelden, geldswaarde van als schenking ontvangen eigendommen, enz.
- (b) Onder „uitgaven” wordt verstaan financiële lasten aangegaan door of namens de scholen voor goederen en diensten.
- (c) „Lopende” uitgaven omvat alle uitgaven behalve die voor kapitaalgoederen en de aflossing van schulden.
- (d) Onder „kapitaalsuitgaven” wordt verstaan uitgaven voor grond, gebouwen, uitrusting, enz.
- (e) Onder „leningstransacties” wordt verstaan de betaling van interest en de terugbetaling van de hoofdsom van leningen.

Classificatie

22. Statistische gegevens inzake de onderwijsfinanciën voor een bepaald belastingjaar dienen voor zover mogelijk als volgt te worden ingedeeld:

- (a) Ontvangsten
 - (i) van de openbare autoriteiten zoals: centrale regering of

federale regering; rijksoverheid, provinciale of soortgelijke overheid; regionale bestuurseenheden, districtsautoriteiten, stedelijke of andere plaatselijke autoriteiten.

- (ii) Uit andere bronnen (met inbegrip van schoolgelden, andere ontvangsten van ouders, schenkingen, enz.).
- (b) Uitgaven
 - (i) Lopende uitgaven (betalingen van rente daaronder niet begrepen): voor administratieve of algemene controle; voor onderricht, waar mogelijk als volgt ingedeeld: salarissen van leerkrachten en ander rechtstreeks bij het onderwijs betrokken beroepspersoneel, andere uitgaven voor onderricht; alle andere lopende uitgaven.
 - (ii) Kapitaalsuitgaven (rente en aflossing van schulden daaronder niet begrepen): voor onderricht, niet voor onderricht (studentenhuizen, cafetaria's, boekwinkels, enz.).
 - (iii) Leningstransacties.

Tabellen

23. De ontvangsten naar bron en de uitgaven naar doel dienen te worden getabellariseerd met een onderverdeling die zo nauw mogelijk overeenstemt met de indelingen in de paragrafen 13 t/m 15 en in paragraaf 22 van de onderhavige aanbeveling overeenkomstig de administratieve en financiële gebruiken in iedere Staat. Indien mogelijk dient onderscheid te worden gemaakt tussen uitgaven voor openbare en particuliere scholen, uitgaven voor onderricht en uit anderen hoofde en tussen uitgaven voor onderricht op het derde niveau en onderricht op andere niveaus.

Herziene Aanbeveling inzake internationale prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedebouw

De Algemene Vergadering van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, bijeengekomen in haar twintigste zitting, van 24 oktober tot 28 november 1978 te Parijs gehouden,

In herinnering brengend dat zij tijdens haar negende zitting (1956) de Aanbeveling inzake internationale prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedebouw¹⁾ heeft aangenomen,

¹⁾ Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1970, 176, blz. 13 e.v.

Opmerkend dat de in die Aanbeveling vastgestelde internationale normen en beginselen nog steeds geldig zijn,

Overwegend echter dat de Standaardvoorschriften die als bijlage bij die Aanbeveling zijn gevoegd, dienen te worden bijgewerkt opdat zij beter kunnen voorzien in de huidige behoeften met betrekking tot internationale prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedenbouw en opdat rekening gehouden kan worden met de opgedane ervaring,

Hebbend het tijdens haar negentiende zitting raadzaam geacht over te gaan tot de herziening van die Aanbeveling,

Aan haar voorgelegd zijnde voorstellen inzake de herziening van die Aanbeveling,

Neemt op 27 november 1978 de volgende herziene Aanbeveling aan.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten de onderstaande voorschriften toepassen door het nemen van wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om op hun onderscheiden grondgebieden uitvoering te geven aan de in de onderhavige herziene Aanbeveling vervatte beginselen en normen.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten de onderhavige herziene Aanbeveling ter kennis brengen van de autoriteiten en organisaties die zich bezig houden met prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedenbouw en van nationale verenigingen van architecten en stedenbouwkundigen.

De Algemene Vergadering beveelt aan dat de Lid-Staten op door haar vast te stellen tijdstippen en wijze aan haar verslag uitbrengen over stappen die zij hebben gedaan om uitvoering te geven aan de onderhavige herziene Aanbeveling.

I. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

1. (a) Voor de toepassing van deze herziene Aanbeveling is de aanduiding „internationaal” van toepassing op alle prijsvragen waarin architecten of stedenbouwkundigen van meer dan één land tot deelneming worden uitgenodigd.

(b) Internationale prijsvragen kunnen open of besloten zijn: (i) prijsvragen waaraan deskundigen van twee of meer landen kunnen deelnemen worden open genoemd; (ii) prijsvragen die beperkt zijn tot bepaalde door de organisatoren uitgenodigde deskundigen worden besloten genoemd.

(c) Internationale prijsvragen kunnen uit een of twee fasen bestaan.

II. ORGANISATIE VAN INTERNATIONALE PRIJSVRAGEN

2. De aankondiging van een internationale prijsvraag dient een omschrijving van de soort van de prijsvraag te bevatten en een duidelijke uiteenzetting van het doel van de prijsvraag. Zij dient aan te geven of de prijsvraag open of besloten is en of de prijsvraag uit een of twee fasen bestaat.
3. De voorwaarden voor een internationale prijsvraag dienen te worden opgesteld in overleg met de Internationale Unie van Architecten.
4. In de voorwaarden voor een internationale prijsvraag dienen duidelijk te zijn aangegeven: het doel van de prijsvraag, een nauwkeurige omschrijving van de aard van het probleem en de praktische vereisten waaraan de deelnemers dienen te beantwoorden.
5. De vereisten en voorwaarden voor een internationale prijsvraag dienen voor alle deelnemers gelijk te zijn, ongeacht hun nationaliteit.
6. De aankondiging van een open internationale prijsvraag dient internationaal en op basis van onpartijdigheid te geschieden.

III. DE BEOORDELING BIJ INTERNATIONALE PRIJSVRAGEN

7. In de jury dient de meerderheid te worden gevormd door bevoegde deskundigen.
8. In de jury dienen ook personen zitting te hebben van een andere nationaliteit dan die van het land dat de prijsvraag uitschrijft.

IV. MAATREGELEN TEN VERVOLGE OP INTERNATIONALE PRIJSVRAGEN

9. Het bedrag van de prijzen, honoraria en vergoeding aangegeven in de voorwaarden voor een internationale prijsvraag, dient in verhouding te staan tot de omvang van het project, de aard ervan en het van de deelnemers verlangde werkstuk.
10. De winnaar van een internationale prijsvraag dienen voldoende waarborgen te worden gegeven ten aanzien van zijn deelneming aan de uitvoering van het project. Indien het project niet wordt uitgevoerd, dient te worden voorzien in de mogelijkheid dat een vergoeding wordt gegeven die in verhouding staat tot de omvang van het project.

11. Er dienen passende stappen te worden ondernomen ter bescherming van de auteursrechten en de eigendomsrechten van alle deelnemers ten aanzien van de ontwerpen die zij voor een internationale prijsvraag inzenden.
12. De resultaten van een internationale prijsvraag dienen openbaar te worden gemaakt en de voor de prijsvraag ingezonden ontwerpen dienen in het openbaar te worden tentoongesteld.
13. Er dient een voorziening te worden getroffen voor een beroep op de goede diensten van de Internationale Unie van Architecten voor de regeling van enigerlei geschil dat zich kan voordoen in verband met een internationale prijsvraag.

V. STANDAARDVOORSCHRIFTEN

14. De organisatoren van internationale prijsvragen dienen zich te richten naar de bepalingen van de Standaardvoorschriften die als bijlage bij de onderhavige herziene Aanbeveling zijn gevoegd.

Bijlage

STANDAARDVOORSCHRIFTEN VOOR INTERNATIONALE PRIJSVRAGEN OP HET GEBIED VAN DE BOUWKUNDE EN DE STEDEBOUW

Inleiding

Het doel van deze Standaardvoorschriften is de beginselen vast te stellen waarop internationale prijsvragen stoelen en waardoor promotors zich dienen te laten leiden bij het organiseren van een prijsvraag. Deze voorschriften zijn opgesteld in het belang van zowel de promotors als de deelnemers.

Algemene bepalingen

Artikel 1

De aanduiding „internationaal” is van toepassing op alle prijsvragen waaraan kunnen deelnemen architecten, stedenbouwkundigen of groepen deskundigen onder leiding van een architect of een stedenbouwkundige, die verschillende nationaliteiten hebben en in verschillende landen wonen, alsook beoefenaars van andere beroepen die nauw met hen samen-

werken. Prijsvragen waaraan alle architecten, stedenbouwkundigen en beoefenaars van andere beroepen die nauw met hen samenwerken, kunnen deelnemen, worden „open” genoemd. Deze Voorschriften gelden voor zowel open prijsvragen als besloten prijsvragen (waarbij enige vorm van beperking wordt opgelegd), en soms voor bijzondere prijsvragen.

Artikel 2

Internationale prijsvragen zijn onder te verdelen in „projectprijsvragen” of „ideeënprijsvragen”.

Artikel 3

Internationale prijsvragen kunnen worden georganiseerd in een of twee fasen.

Artikel 4

De voorschriften en voorwaarden voor een internationale prijsvraag dienen voor alle deelnemers gelijk te zijn.

Artikel 5

Een exemplaar van de voorschriften en van de gehele lijst van voorwaarden voor elke prijsvraag dient te worden gedeponereerd bij de Internationale Unie van Architecten, hierna te noemen UIA, en tegelijkertijd kosteloos te worden toegezonden aan alle betrokken Nationale Afdelingen van de UIA. De antwoorden op vragen van deelnemers dienen eveneens aan de UIA en alle Nationale Afdelingen van de UIA te worden gezonden.

Artikel 6

Een lijst van voorwaarden die niet wordt gepubliceerd in een van de officiële talen van de Internationale Unie van Architecten (Engels, Frans, Russisch en Spaans) dient vergezeld te gaan van een vertaling in ten minste één van deze talen. Zodanige vertalingen dienen tegelijk met de oorspronkelijke versie te worden gepubliceerd. Van de deelnemers wordt niet verlangd dat zij materiaal inzenden in meer dan één van de UIA-talen.

Artikel 7

Alle ontwerpen van deelnemers dienen anoniem te worden ingezonden en beoordeeld.

Artikel 8

Kennisgeving van een internationale prijsvraag wordt door de promotor en/of het Secretariaat-Generaal van de UIA gedaan aan alle Nationale Afdelingen, met het verzoek deze te publiceren in technische bladen of via andere hun ter beschikking staande media, voor zover mogelijk gelijktijdig, ten einde de belangstellenden in staat te stellen tijdig de voorschriften en een gehele lijst van voorwaarden aan te vragen. In deze aankondiging wordt medegedeeld waar en hoe exemplaren van de voorwaarden te verkrijgen zijn en wordt vermeld dat de UIA aan deze voorwaarden haar goedkeuring heeft gehecht (zie artikel 15).

Vakkundig adviseur

Artikel 9

De promotor benoemt een Vakkundig Adviseur, bij voorkeur een architect (in geval van een stedenbouwkundige prijsvraag zou dit echter een stedenbouwkundige kunnen zijn) om de voorwaarden op te stellen en toe te zien op het verloop van de prijsvraag.

Het opstellen van de voorwaarden

Artikel 10

In de voorwaarden voor internationale prijsvragen dienen, ongeacht of deze prijsvragen uit een of twee fasen bestaan, of zij open dan wel besloten zijn, duidelijk te worden aangegeven:

- (a) het doel van de prijsvraag en de bedoelingen van de promotor;
- (b) de aard van het op te lossen vraagstuk;
- (c) alle praktische eisen waaraan de deelnemers moeten voldoen.

Artikel 11

In de voorwaarden dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen bindende eisen van essentiële aard en eisen die op zo ruim mogelijke wijze vrij door de deelnemers mogen worden geïnterpreteerd. Alle inzendingen voor een prijsvraag dienen te geschieden in overeenstemming met de voorschriften.

Artikel 12

De noodzakelijke achtergrondinformatie die aan de deelnemers wordt verstrekt (sociaal, economisch, technisch, geografisch, topografisch, enz.) dient duidelijk te zijn en niet voor verkeerde uitlegging vatbaar.

De promotor kan aan alle deelnemers die zijn uitgekozen om over te gaan tot de tweede fase van een prijsvraag in twee fasen, door de jury goedgekeurde aanvullende informatie en instructie verstrekken.

Artikel 13

In de voorschriften dienen te worden aangegeven het aantal, de aard, de schaal en de afmetingen van de vereiste ontwerptekeningen, plannen of modellen, alsook de voorwaarden voor aanvaarding van zodanige ontwerptekeningen, plannen of modellen. Wanneer een raming van de kosten wordt vereist, dient deze te worden ingediend in een in de voorschriften vermelde standaardvorm.

Artikel 14

In het algemeen dient de promotor van een internationale prijsvraag het metriek stelsel te hanteren. In gevallen waarin dit niet wordt gedaan, dient in een bijlage bij de voorwaarden een metriek equivalent te worden verstrekt.

Goedkeuring door de UIA

Artikel 15

De promotor moet de schriftelijke goedkeuring van de UIA verkrijgen ter zake van de eisen voor een prijsvraag – waaronder begrepen het tijdschema, registratiekosten en de samenstelling van de jury – alvorens aan te kondigen dat de prijsvraag wordt gehouden onder auspiciën van de UIA.

Registratie van deelnemers

Artikel 16

Zodra zij de bijzonderheden omtrent de prijsvraag hebben ontvangen, dienen de deelnemers zich te melden bij de promotor. Registratie houdt aanvaarding van de voorschriften voor de prijsvraag in.

Artikel 17

De promotor dient de deelnemers alle documentatie te verstrekken die nodig is voor het maken van hun ontwerpen. In gevallen waarin zodanige documentatie uitsluitend wordt verstrekt tegen betaling van een borgsom, dient dit bedrag, tenzij anderszins wordt bepaald, te worden terugbetaald aan deelnemers die een bona fide ontwerp inzenden.

Artikel 18

De namen van de deelnemers die zijn uitgekozen om over te gaan tot de tweede fase van een prijsvraag in twee fasen, mogen uitsluitend onder uitzonderlijke, vóór de uitschrijving van de prijsvraag door de jury goed te keuren voorwaarden, openbaar worden gemaakt.

Bedrag aan prijzen, vergoeding en honoraria

Artikel 19

In de voorwaarden voor elke prijsvraag dient te worden vermeld welk aantal prijzen zal worden uitgelooft en wat het bedrag van deze prijzen zal zijn. Dit bedrag dient samen te hangen met de omvang van het project, de hoeveelheid door de deelnemers te verrichten arbeid en de hieruit voor hen voortvloeiende onkosten.

Artikel 20

Stedebouwkundige prijsvragen zijn door hun aard ideeënprijsvragen, aangezien het werk over het algemeen wordt uitgevoerd door officiële instanties, vaak over een lange termijn. Het is derhalve van bijzonder belang dat de promotor prijzen toekent die groot genoeg zijn om de deelnemers voor hun ideeën en voor het werk dat zij hebben gedaan, te belonen.

Artikel 21

De promotor verbindt zich ertoe, de beslissingen van de jury te aanvaarden en het bedrag van de prijzen binnen een maand na de bekendmaking van de resultaten van de prijsvraag toe te kennen.

Artikel 22

Iedere deelnemer aan een prijsvraag op uitnodiging dient een honorarium te ontvangen, naast de toegekende prijzen.

Artikel 23

Bij prijsvragen in twee fasen dient een redelijk honorarium te worden betaald aan elk van de deelnemers die is uitgekozen om deel te nemen aan de tweede fase. Dit bedrag, dat bestemd is om hen schadeloos te stellen voor het in de tweede fase verrichte extra werk, dient te worden aangegeven in de voorschriften voor de prijsvraag en los te staan van de toegekende prijzen.

Artikel 24

In de voorschriften dient te worden aangegeven voor welk doel de promotor het winnende ontwerp zal gebruiken. De ontwerpen mogen voor geen ander doel worden gebruikt of op enigerlei wijze worden veranderd, behalve bij overeenkomst met de auteur.

Artikel 25

Bij project-prijsvragen legt de toekenning van de eerste prijs aan een ontwerp de promotor de verplichting op om de auteur van dit ontwerp te belasten met de uitvoering van het project. Indien de winnaar niet in staat is ten genoegen van de jury zijn bekwaamheid tot het uitvoeren van het werk aan te tonen, kan de jury van hem verlangen dat hij samenwerkt met een andere, door de jury en de promotor goedgekeurde, architect of stedenbouwkundige.

Artikel 26

Bij project-prijsvragen dient in de voorschriften voor de prijsvraag te worden bepaald dat de winnaar van de eerste prijs als vergoeding een extra bedrag ontvangt, gelijk aan het bedrag van de eerste prijs, indien niet binnen 24 maanden na bekendmaking van de beslissing van de jury een contract is ondertekend voor de uitvoering van het project. Door de winnaar van de eerste prijs aldus een vergoeding te geven, verkrijgt de promotor echter niet het recht het project uit te voeren, tenzij met medewerking van de auteur ervan.

Artikel 27

Bij ideeën-prijsvragen dient de promotor, indien hij voornemens is gebruik te maken van het gehele winnende of enig ander plan, dan wel van een gedeelte van zodanige plannen, zo mogelijk een vorm van samenwerking met de auteur hiervan te overwegen. De voorwaarden voor samenwerking dienen voor deze laatste aanvaardbaar te zijn.

Verzekering

Artikel 28

De promotor dient de ontwerpen van de deelnemers te verzekeren vanaf het tijdstip waarop hij de verantwoordelijkheid hiervoor aanvaardt, zulks voor de duur van zijn verantwoordelijkheid. Het bedrag van een zodanige verzekering zal in de voorschriften worden aangegeven.

Auteursrechten en eigendomsrecht

Artikel 29

De auteur van een ontwerp behoudt het auteursrecht van zijn werk. Er kunnen geen veranderingen worden aangebracht zonder zijn formele goedkeuring.

Artikel 30

Het ontwerp dat de eerste prijs behaalt, kan uitsluitend door de promotor worden gebruikt wanneer deze de auteur belast met de uitvoering van het project. Geen ander ontwerp, al dan niet bekroond, kan geheel of gedeeltelijk door de promotor worden gebruikt, behalve bij overeenkomst met de auteur.

Artikel 31

Over het algemeen is het eigendomsrecht van de promotor op een ontwerp tot slechts één uitvoering ervan beperkt. In de voorschriften voor de prijsvraag kan echter worden voorzien in meer uitvoeringen en kunnen de voorwaarden hiervoor worden aangegeven.

Artikel 32

Tenzij anderszins aangegeven in de voorschriften, behoudt de auteur van een ontwerp in alle gevallen het recht op reproductie.

De jury

Artikel 33

De jury wordt samengesteld vóór de opening van de prijsvraag. De namen van de leden en de reserveleden van de jury worden vermeld in de voorschriften voor de prijsvraag.

Artikel 34

Over het algemeen worden de juryleden benoemd door de promotor na goedkeuring door de UIA. De UIA helpt de promotors bij de keuze van juryleden.

Artikel 35

De jury bestaat uit een zo gering aantal personen als redelijk is, van verschillende nationaliteiten; het aantal juryleden dient in ieder geval oneven te zijn en niet meer dan zeven te bedragen. De meerderheid

hiervan dient te bestaan uit onafhankelijke architecten, stedenbouwkundigen of, in bijzondere omstandigheden, andere vaklieden die met hen samenwerken.

Artikel 36

Ten minste één lid van de jury dient te worden benoemd door de UIA en dit dient te worden vermeld in de voorschriften voor de prijsvraag.

Artikel 37

Het is van essentieel belang dat alle juryleden – d.w.z. stemgerechtigde leden – en reserveleden – d.w.z. niet-stemgerechtigde leden – gedurende alle bijeenkomsten van de jury aanwezig zijn.

Artikel 38

Indien een stemgerechtigd jurylid bij de eerste bijeenkomst niet aanwezig is, gaat zijn stem voor de gehele beoordelingsperiode over op een niet-stemgerechtigd lid. Indien een stemgerechtigd jurylid om enigerlei reden gedurende korte tijd niet aanwezig kan zijn, gaat zijn stem gedurende die periode over op een niet-stemgerechtigd lid en een (in die tijd) genomen besluit is bindend. Indien een stemgerechtigd jurylid voor langere tijd afwezig is of voor het einde van de beoordeling vertrekt, gaat zijn stem voor het resterende deel van de beoordelingsperiode over op een niet-stemgerechtigd jurylid.

Artikel 39

Ieder jurylid dient zijn goedkeuring te hechten aan de voorschriften en voorwaarden voor de prijsvraag alvorens deze ter beschikking van de deelnemers worden gesteld.

Artikel 40

Geen enkel lid van de jury voor een prijsvraag mag rechtstreeks of zijdelings aan die prijsvraag deelnemen, dan wel rechtstreeks of zijdelings worden belast met werk in verband met de uitvoering van het onderwerp van de prijsvraag.

Artikel 41

Geen van de promotors, geen van hun medewerkers of werknemers, noch enige andere persoon die betrokken is geweest bij de voorbereiding of organisatie van de prijsvraag, komt in aanmerking voor deelneming of voor het verlenen van assistentie aan een deelnemer.

Artikel 42

De besluiten van de jury worden genomen met meerderheid van stemmen, met een afzonderlijke stemming voor elk ingediend ontwerp. Indien de stemmen staken, brengt de voorzitter de beslissende stem uit. De lijst van prijzen, alsook het verslag van de jury aan de promotor, dienen te worden ondertekend door alle leden van de jury voordat deze uiteengaat, en een exemplaar hiervan dient aan de UIA te worden toegezonden.

Artikel 43

Bij prijsvragen in twee fasen, dient in beide fasen van de prijsvraag te worden geoordeeld door dezelfde jury. In geen geval mag men bij een prijsvraag die door de UIA is goedgekeurd als een prijsvraag in een fase, overgaan tot een tweede fase, behalve met goedkeuring door de UIA van de voorwaarden en de regelingen voor betaling van honoraria aan de betrokken deelnemers, boven het in de oorspronkelijke prijsvraag vastgestelde bedrag aan prijzen. Wanneer zulk een vervolg-prijsvraag plaatsvindt, dient de voor de oorspronkelijke prijsvraag benoemde jury opnieuw door de promotor te worden benoemd.

Artikel 44

Alle tekeningen, foto's, modellen of andere stukken die krachtens de voorschriften niet worden vereist, dienen door de jury terzijde te worden geschoven alvorens deze het ingediende ontwerp van een deelnemer bestudeert.

Artikel 45

De jury sluit ontwerpen die niet voldoen aan de verplichte eisen, de instructies of de voorschriften voor de prijsvraag, uit van deelneming.

Artikel 46

De jury dient prijzen toe te kennen. Deze toekenningen zijn definitief en worden openbaar gemaakt op een met de UIA overeengekomen en in de voorwaarden aangegeven tijdstip. Bij de verdeling van de prijzen dient de jury het gehele in de voorwaarden voor de prijsvraag hiervoor gereserveerde bedrag te gebruiken. Bij een ideeënprijsvraag dient een eerste prijs te worden toegekend.

Artikel 47

De honoraria en de reis- en verblijfkosten van juryleden dienen door de promotor te worden betaald.

Tentoonstelling van ontwerpen

Artikel 48

Alle ontwerpen, met inbegrip van die welke door de jury van deelneming zijn uitgesloten, dienen te zamen met een afschrift van het onder tekende verslag van de jury, in het algemeen gedurende ten minste twee weken te worden tentoongesteld. De tentoonstelling dient kosteloos toegankelijk te zijn voor het publiek.

Artikel 49

De promotor dient de geregistreeerde deelnemers tijdig in kennis te stellen van het tijdstip en de plaats van de openbare tentoonstelling, alsmede van de resultaten van de prijsvraag, en hun een afschrift van het verslag van de jury toe te zenden. Hij dient de UIA en alle Nationale Afdelingen eveneens op de hoogte te stellen. Aan de UIA worden, met het oog op mogelijke publikatie, foto's van de winnende ontwerpen toegezonden.

Artikel 50

Bij prijsvragen in twee fasen worden in de eerste fase ingezonden ontwerpen geheim gehouden totdat de definitieve resultaten worden bekendgemaakt.

Terugzending van ontwerpen

Artikel 51

Alle tekeningen en plannen, behalve die welke bekroond zijn of door de promotor zijn aangekocht en worden behouden, dienen na afloop van de openbare tentoonstelling te worden vernietigd, tenzij in de voorschriften voor de prijsvraag het tegendeel wordt bepaald. Wanneer modellen worden vereist, zullen deze binnen een maand na sluiting van de openbare tentoonstelling voor rekening van de promotor aan de auteur worden geretourneerd.

Aanbeveling inzake de bescherming van roerende culturele goederen

De Algemene Vergadering van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, van 24 oktober tot 28 november 1978 tijdens haar twintigste zitting te Parijs bijeen,

Opmerkende dat de grote belangstelling voor culturele goederen thans over de gehele wereld tot uitdrukking komt in de oprichting van talrijke musea en soortgelijke instellingen, in het toenemende aantal tentoonstellingen, de voortdurend toenemende stroom van bezoekers aan verzamelingen, monumenten en oudheidkundige plaatsen, alsook in de intensivering van culturele uitwisselingen,

Overwegende dat dit een zeer positieve ontwikkeling is die dient te worden aangemoedigd, in het bijzonder door toepassing van de maatregelen bepleit in de Aanbeveling inzake de internationale uitwisseling van culturele goederen, die door de Algemene Vergadering werd aangenomen tijdens haar negentiende zitting in 1976¹⁾,

Overwegende dat het toenemend verlangen van het publiek om de rijkdom van het cultureel erfgoed van ongeacht welke herkomst te leren kennen en naar waarde te schatten, niettemin heeft geleid tot vergroting van alle gevaren waaraan culturele goederen worden blootgesteld ten gevolge van uitzonderlijk gemakkelijke toegankelijkheid of ontoereikende bescherming, de risico's die zijn verbonden aan vervoer, en de toename in sommige landen van clandestiene opgravingen, diefstallen, onwettige handel en daden van vandalisme,

Opmerkende dat, wegens deze verhoging van de risico's, maar tevens als gevolg van de toename van de marktwaarde van culturele voorwerpen, de kosten van allesomvattende verzekering in landen waar geen toereikend stelsel van overheidsgaranties bestaat, zo hoog zijn dat de middelen van de meeste musea hiervoor te kort schieten en dat deze kosten een duidelijke belemmering vormen voor de organisatie van internationale tentoonstellingen en andere uitwisselingen tussen verschillende landen,

Overwegende dat roerende culturele goederen die de verschillende culturen vertegenwoordigen, deel uitmaken van het gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid en dat iedere Staat daarom jegens de internationale gemeenschap als geheel moreel verantwoordelijk is voor de bescherming hiervan,

Overwegende dat de Staten derhalve de maatregelen ter voorkoming en beheersing van risico's dienen te intensiveren en hieraan algemene uitvoering dienen te geven, ten einde de doeltreffende bescherming van roerende culturele goederen te verzekeren en tegelijkertijd de kosten van risicodekking te verminderen,

Verlangende de reikwijdte van de normen en beginselen aan te vullen en uit te breiden die in dit opzicht door de Algemene Vergadering zijn vastgesteld, in het bijzonder in het Verdrag inzake de bescherming van

¹⁾ Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1977, 176, blz. 91 e.v.

culturele goederen in geval van een gewapend conflict (1954)¹), de Aanbeveling inzake internationale beginselen van toepassing op archeologische opgravingen (1956)²), de Aanbeveling inzake de meest doeltreffende middelen om musea voor iedereen toegankelijk te maken (1960)³), de Aanbeveling inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen (1964)⁴), de Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen (1970), de Aanbeveling inzake de bescherming op nationaal niveau van het cultureel en natuurlijk erfgoed (1972)⁵), de Overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld (1972)⁶) en de Aanbeveling betreffende de internationale uitwisseling van culturele goederen (1976)⁷),

Aan haar voorgelegd zijnde voorstellen betreffende de bescherming van roerende culturele goederen,

Besloten hebbende tijdens haar negentiende zitting dat deze aangelegenheid de vorm dient te krijgen van een Aanbeveling aan de Lid-Staten,

Neemt op de achtentwintigste november 1978 de hierna volgende Aanbeveling aan.

De Algemene Vergadering beveelt de Lid-Staten aan de hierna volgende bepalingen toe te passen door in overeenstemming met het constitutioneel stelsel of de gevestigde praktijk in iedere staat, alle wetgevende of andere maatregelen te nemen die nodig zijn om binnen hun onderscheiden grondgebieden uitvoering te geven aan de in deze Aanbeveling vervatte beginselen en normen.

De Algemene Vergadering beveelt de Lid-Staten aan deze Aanbeveling onder de aandacht te brengen van de desbetreffende autoriteiten en instanties.

De Algemene Vergadering beveelt de Lid-Staten aan om, op tijdstippen en in een vorm door de Vergadering te bepalen, verslag uit te brengen over het gevolg dat zij hebben gegeven aan deze Aanbeveling.

I. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

1. Voor de toepassing van deze Aanbeveling:

-
- 1) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1955, 47.
 - 2) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1970, 176, blz. 4 e.v.
 - 3) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1970, 176, blz. 33 e.v.
 - 4) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1967, 44, blz. 14 e.v.
 - 5) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1973, 143, blz. 22 e.v.
 - 6) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1973, 155.
 - 7) Vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1977, 176, blz. 91 e.v.

- (a) wordt onder „roerende culturele goederen” verstaan alle roerende voorwerpen die een uitdrukking of getuigenis vormen van menselijke scheppingskracht of van de ontwikkeling der natuur en die van archeologische, historische, artistieke, wetenschappelijke of technische waarde of belang zijn, waaronder begrepen voorwerpen in de volgende categorieën:
- (i) de vondsten bij archeologisch onderzoek en opgravingen op land en onder water;
 - (ii) oudheden zoals gereedschappen, pottenbakkerswerk, inscripties, munten, zegels, sieraden, wapens en overblijfselen van graven, met inbegrip van mummies;
 - (iii) voorwerpen afkomstig van de verboddeling van historische monumenten;
 - (iv) materiaal van antropologisch en etnologisch belang;
 - (v) voorwerpen verband houdende met de geschiedenis, de geschiedenis van wetenschap en technologie en de militaire en sociale geschiedenis hieronder begrepen, met het leven van volken en nationale leiders, denkers, wetenschapsbeoefenaars en kunstenaars en met gebeurtenissen van nationaal belang;
 - (vi) voorwerpen van artistiek belang, zoals: geheel met de hand op enigerlei ondergrond aangebrachte en in enigerlei materiaal vervaardigde schilderijen en tekeningen (met uitzondering van industriële ontwerpen en met de hand versierde fabrieksprodukten); originele prenten, alsmede posters en foto's, als middelen voor oorspronkelijke creativiteit; originele artistieke assemblages en montages in ongeacht welk materiaal; beeldhouwwerken en plastieken in ongeacht welk materiaal; werken van toegepaste kunst in materialen zoals glas, keramiek, metaal, hout, enz.;
 - (vii) manuscripten en incunabelen, codices, boeken, documenten of publikaties van bijzonder belang;
 - (viii) voorwerpen van numismatisch belang (medailles en munten) en van filatelistisch belang;
 - (ix) archieven, waaronder begrepen teksten, kaarten en ander cartografisch materiaal, foto's, films, geluidsopnamen en met een apparaat leesbare opnamen; en
 - (x) meubelstukken, wandtapijten, vloerkleden, kleding en muziekinstrumenten;
 - (xi) dier- en plantkundige, alsmede geologische specimina;
- (b) wordt onder „bescherming” verstaan de voorkoming en dekking van risico's zoals hieronder omschreven:

- (i) „voorkoming van risico's” betekent alle binnen een alomvattend beschermingsstelsel vereiste maatregelen om roerende culturele goederen te vrijwaren voor elk risico waaraan zodanige goederen kunnen worden blootgesteld, met inbegrip van die welke voortvloeien uit gewapende conflicten, opstanden of andere verstoringen van de openbare orde;
 - (ii) „dekking van risico's” betekent de garantie van schadevergoeding in geval van schade aan, achteruitgang, verandering of verlies van roerende culturele goederen voortvloeiend uit enigerlei risico, waaronder begrepen risico's resulterend uit gewapende conflicten, opstanden of andere verstoringen van de openbare orde, ongeacht of zodanige dekking wordt gegeven door middel van een stelsel van of garanties en schadevergoedingen van de zijde van de overheid, door gedeeltelijke overneming van de risico's door de Staat ingevolge vrijstelling van verzekering of met betrekking tot een verliesoverschot, via een commerciële of nationale verzekering, dan wel door middel van onderlinge verzekeringsregelingen.
2. Iedere Lid-Staat dient de criteria vast te leggen die hij het meest passend acht voor de omschrijving van als roerende culturele goederen aan te merken voorwerpen binnen zijn grondgebied, waaraan op grond van hun archeologische, historische, artistieke, wetenschappelijke of technische waarde de in deze Aanbeveling beoogde bescherming dient te worden toegekend.

II. ALGEMENE BEGINSELEN

3. Onder de aldus omschreven roerende culturele goederen vallen voorwerpen behorende hetzij aan de Staat of openbare lichamen, hetzij aan particuliere instanties of personen. Aangezien al deze goederen een belangrijk element vormen van het cultureel erfgoed van de betrokken landen, dienen de bescherming en de dekking van de verschillende risico's, zoals beschadiging, achteruitgang en verlies, als één geheel te worden beschouwd, ook al zullen de gekozen oplossingen misschien per geval verschillen.
4. De toenemende gevaren die het roerend cultureel erfgoed bedreigen, dienen allen die in welke hoedanigheid ook verantwoordelijk zijn voor de bescherming hiervan, ertoe aan te zetten hun aandeel te leveren: het personeel van nationale en plaatselijke besturen belast met de bescherming van culturele goederen, bestuurders en curatoren van musea en soortgelijke instellingen, particuliere eigenaars en diegenen die verantwoordelijk zijn voor religieuze gebouwen, kunst- en antiekhandelaren, beveiligingsdeskundigen, dien-

sten die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van de misdaad, douanebeambten en andere betrokken overheidsautoriteiten.

5. De medewerking van het publiek is voor de werkelijk doeltreffende bescherming van essentieel belang. De openbare en particuliere instanties die belast zijn met voorlichting en onderricht dienen te streven naar een algemene bewustwording van het belang van culturele goederen alsook van de gevaren waaraan deze worden blootgesteld, en van de noodzaak ze te beschermen.
6. Culturele goederen zijn onderhevig aan achteruitgang als gevolg van slechte omstandigheden ten aanzien van opslag/bewaring, tentoonstelling, vervoer en omgeving (ongunstige verlichting, temperatuur of vochtigheidsgraad, verontreiniging van de atmosfeer); deze achteruitgang kan op de lange duur ernstiger gevolgen hebben dan beschadiging door ongevallen of zich somtijds voordoend vandalisme. Bijgevolg dienen qua omgeving passende omstandigheden te worden gehandhaafd, ten einde de materiële veiligheid van culturele goederen te verzekeren. De hiervoor verantwoordelijke specialisten dienen op de inventarislijst gegevens te vermelden ten aanzien van de staat waarin de voorwerpen verkeren alsook aanbevelingen omtrent de voor de voorwerpen vereiste omstandigheden.
7. De voorkoming van de risico's vereist tevens dat technieken voor de bewaring worden ontwikkeld en restauratiewerkplaatsen worden opgezet; ook dienen in musea en andere instellingen die verzamelingen van roerende culturele goederen bezitten, doeltreffende beschermingssystemen te worden geïnstalleerd. Iedere Lid-Staat dient zich in te spannen om te verzekeren dat de meest passende maatregelen worden genomen, plaatselijke omstandigheden in aanmerking genomen.
8. Vergrijpen ter zake van kunstwerken en andere culturele goederen nemen in sommige landen toe; zij gaan vaak samen met smokkel. Diefstallen en roof worden stelselmatig en op grote schaal georganiseerd. Ook het vandalisme neemt toe. Ter beschrijving van deze vormen van misdadige activiteit – of het hierbij nu gaat om een georganiseerd optreden, dan wel om vergrijpen van individuele personen – zijn strikte controlemaatregelen noodzakelijk. Aangezien vervalsingen kunnen worden gebruikt voor diefstal of de frauduleuze verandering van authentieke voorwerpen, dienen tevens maatregelen te worden getroffen om het in omloop brengen hiervan te voorkomen.
9. Bescherming en de voorkoming van risico's zijn veel belangrijker dan vergoeding in geval van schade of verlies, aangezien het voornaamste doel is: het behoud van cultureel erfgoed, niet het vervangen van onvervangbare voorwerpen door bedragen aan geld.

10. Gegeven de aanzienlijke toename van de risico's die tijdens het vervoer en tijdelijke tentoonstelling ontstaan door veranderingen in de omgeving, onhandige behandeling, gebrekkige verpakking en andere ongunstige omstandigheden, is een toereikende dekking tegen schade of verlies van essentieel belang. De kosten van risicodekking dienen te worden beperkt door middel van een rationeel gebruik van verzekeringscontracten door musea en soortgelijke instellingen, of door middel van gedeeltelijke of volledige overheidsgaranties.

III. AANBEVOLEN MAATREGELLEN

11. In overeenstemming met de hierboven vermelde beginselen en normen dienen de Lid-Statens alle noodzakelijke stappen te ondernemen, in overeenstemming met hun wetgeving en hun constitutioneel stelsel, om roerende culturele goederen op doeltreffende wijze te beschermen en in het bijzonder bij vervoer, dienen zij te verzekeren dat de noodzakelijke maatregelen met betrekking tot toezicht en bescherming worden toegepast en dat de risico's worden gedekt.

Maatregelen ter voorkoming van risico's

Musea en andere soortgelijke instellingen

12. De Lid-Statens dienen alle noodzakelijke stappen te ondernemen om de toereikende bescherming van culturele goederen in musea en soortgelijke instellingen te verzekeren. In het bijzonder dienen zij:
- (a) de systematische inventarisering en catalogisering van culturele goederen aan te moedigen, zulks op zo gedetailleerd mogelijke wijze en in overeenstemming met de speciaal voor dit doel ontwikkelde methoden (genormaliseerde kaartsystemen, foto's - en eveneens, zo mogelijk, kleurenfoto's, - en, waar passend, microfilms). Een zodanige inventaris is nuttig ingeval het gewenst is schade aan of achteruitgang van culturele goederen vast te stellen. Met zulke documentatie kan - met alle gepaste voorzorg - de benodigde informatie worden verstrekt aan de nationale en internationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van diefstallen, onrechtmatige handel en het in omloop brengen van vervalsingen;
 - (b) waar passend de genormaliseerde identificatie van roerende culturele goederen met gebruikmaking van de door de hedendaagse technologie geboden onopvallende middelen, aan te moedigen;
 - (c) er bij de musea en soortgelijke instellingen op aan te dringen

- de voorkoming van risico's krachtiger aan te pakken door een alomvattend stelsel van praktische beveiligingsmaatregelen en technische installaties en te waarborgen dat alle culturele goederen worden bewaard, tentoongesteld en vervoerd op zodanige wijze dat zij worden beschermd tegen alle elementen die deze zouden kunnen beschadigen of vernietigen, met inbegrip van met name hitte, licht, vocht, verontreiniging, de verschillende chemische en biologische agentia, trillingen en schokken;
- (d) de musea en soortgelijke instellingen waarvoor zij verantwoordelijk zijn de noodzakelijke fondsen te verschaffen voor de tenuitvoerlegging van de onder letter (c) hierboven uiteengezette maatregelen;
 - (e) de noodzakelijke stappen te ondernemen om te waarborgen dat alle taken verband houdende met de bewaring van roerende culturele goederen worden verricht in overeenstemming met de traditionele technieken die het best geschikt zijn voor de desbetreffende culturele goederen en met de meest geavanceerde wetenschappelijke methoden en technologie; hiertoe is het van belang erop toe te zien dat, door een passend stelsel van opleiding en toezicht op de vakbekwaamheid, alle betrokken personeelsleden voldoen aan het vereiste bevoegdheidsniveau. De faciliteiten hiervoor dienen te worden verruimd of, indien nodig, gecreëerd. Aanbevolen wordt, indien dit uit een oogpunt van zuinigheid gewenst is, regionale onderhouds- en restauratiecentra in het leven te roepen;
 - (f) passende opleiding voor personeel voor ondersteunende diensten (waaronder begrepen beveiligingspersoneel) te bieden en richtlijnen voor zulk personeel op te stellen, waarin normen zijn vervat voor de vervulling van hun taken;
 - (g) bijscholing aan te moedigen van personeel dat zich bezighoudt met bescherming, behoud en beveiliging;
 - (h) te verzekeren dat het personeel van musea en soortgelijke instellingen tevens de noodzakelijke opleiding ontvangt om hen in staat te stellen in geval van rampen op doeltreffende wijze mede te werken aan door de bevoegde openbare diensten uitgevoerde reddingsacties;
 - (i) de publikatie van en verspreiding onder de verantwoordelijke personen aan te moedigen – indien nodig in vertrouwelijke vorm – van de laatste technische en wetenschappelijke informatie betreffende alle aspecten van de bescherming, behoud en beveiliging van roerende culturele goederen;
 - (j) normen uit te vaardigen voor de werking van alle beveiligingsuitrusting voor musea en openbare en particuliere verzamelingen, en de toepassing van deze normen aan te moedigen.
13. Alle moeite dient te worden gedaan om te vermijden dat wordt toegegeven aan eisen tot betaling van losgeld, ten einde met dat

oogmerk voorgenomen diefstal of onwettige toeëigening van roerende culturele goederen te ontmoedigen. De desbetreffende personen of instellingen dienen wegen en middelen te overwegen om dit beleid bekend te maken.

Particuliere verzamelingen

14. De Lid-Statens dienen tevens, in overeenstemming met hun wetgeving en hun constitutioneel stelsel, de bescherming van verzamelingen die aan particuliere instanties of individuele personen toebehooren, te vergemakkelijken door:
- (a) de bezitters uit te nodigen inventarislijsten van hun verzamelingen op te stellen, de inventarislijsten ter kennis te brengen van de officiële diensten die verantwoordelijk zijn voor de bescherming van het cultureel erfgoed en, indien de omstandigheden zulks vereisen, bevoegde officiële conservators en technici tot hun verzamelingen toe te laten, opdat dezen zich kunnen buigen over en advies kunnen uitbrengen omtrent beschermende maatregelen;
 - (b) waar passend, te zorgen dat de bezitters stimulansen krijgen, zoals steun voor het behoud van in de inventarislijsten vermelde voorwerpen of passende belastingmaatregelen;
 - (c) de mogelijkheden te bestuderen belastingvoordelen toe te kennen aan degenen die culturele goederen schenken of vermaken aan musea of soortgelijke instellingen;
 - (d) een officiële instantie (het ministerie dat verantwoordelijk is voor musea of voor de politie) te belasten met de organisatie van een adviesdienst voor particuliere eigenaars ter zake van beveiligingsinstallaties en andere beschermende maatregelen, met inbegrip van beveiliging tegen brand.

Roerende culturele goederen die zich bevinden in godsdienstgebouwen en op archeologische plaatsen

15. Om te waarborgen dat roerende culturele goederen die zich bevinden in voor de eredienst bestemde gebouwen en op archeologische plaatsen op passende wijze bewaard blijven en worden beschermd tegen diefstal en roof, dienen de Lid-Statens de bouw van installaties voor het opslaan hiervan, alsmede de toepassing van bijzondere beveiligingsmaatregelen aan te moedigen. Zodanige maatregelen dienen evenredig te zijn met de waarde van de goederen en de mate waarin zij aan risico's zijn blootgesteld. Waar passend dienen de regeringen voor dit doel technische en financiële steun te verlenen. Gezien de bijzondere betekenis van roerende culturele goederen die zich bevinden in voor de eredienst bestemde gebouwen, dienen de Lid-Statens en de bevoegde autoriteiten te trachten de passende bescherming en presentatie van zodanige goederen te verzekeren, daar waar deze zich bevinden.

Internationale uitwisselingen

16. Aangezien roerende culturele goederen tijdens vervoer en tijdelijke tentoonstelling in het bijzonder worden blootgesteld aan risico's van beschadiging die kunnen voortkomen uit onhandige behandeling, gebrekkige verpakking, slechte omstandigheden gedurende tijdelijke opslag of veranderingen van klimaat, alsmede uit ontoereikende voorzieningen voor ontvangst, dienen bijzondere beschermende maatregelen te worden getroffen. Bij internationale uitwisselingen dienen de Lid-Statens:
- (a) de noodzakelijke maatregelen te treffen om te waarborgen dat passende voorwaarden voor bescherming en zorgvuldige behandeling tijdens vervoer en tentoonstelling worden vastgesteld, dat wordt voorzien in een toereikende dekking van risico's en dat over dit alles tussen de betrokken partijen overeenstemming wordt bereikt. De regeringen over wier grondgebied de culturele goederen in doorvoer worden vervoerd, dienen desgewenst hulp te bieden;
 - (b) de betrokken instellingen aan te moedigen om:
 - (i) te waarborgen dat culturele goederen worden vervoerd, verpakt en behandeld in overeenstemming met de hoogste normen. De hiertoe te nemen maatregelen zouden kunnen omvatten dat door deskundigen wordt vastgesteld wat de meest geschikte vorm van verpakking is en op welke wijze en tijdstippen het vervoer moet plaatsvinden; aanbevolen wordt dat, waar passend, de verantwoordelijke conservator van het uitlenende museum de goederen gedurende het vervoer vergezelt en de omstandigheden waaronder dit gebeurt goedkeurt; de instellingen die verantwoordelijk zijn voor het verzenden en verpakken van de voorwerpen dienen hier een lijst bij te voegen met een beschrijving van de uiterlijke kenmerken ervan en de ontvangende instellingen dienen aan de hand van deze lijsten de voorwerpen te controleren;
 - (ii) passende maatregelen te treffen ter voorkoming van enigerlei directe of indirecte schade die zou kunnen voortvloeien uit een tijdelijk of permanent te groot aantal bezoekers in de tentoonstellingsruimte;
 - (iii) waar nodig tot overeenstemming te komen ten aanzien van de te hanteren methoden voor het meten, registreren en reguleren van de vochtigheidsgraad, ten einde de relatieve vochtigheid binnen duidelijk omschreven grenzen te houden, alsmede over de maatregelen die moeten worden getroffen om lichtgevoelige voorwerpen te beschermen (blootstelling aan daglicht, soort lampen dat moet worden gebruikt, maximum verlichtingsniveau uitgedrukt in lux, methoden voor meting en beheersing van dit niveau);

- (c) de administratieve formaliteiten met betrekking tot het wettig verkeer van culturele goederen te vergemakkelijken en zorg te dragen voor passende identificatie van kratten en ander verpakkingsmateriaal waarin zich culturele goederen bevinden;
- (d) stappen te ondernemen om culturele goederen die worden doorgevoerd of tijdelijk worden geïmporteerd ten behoeve van culturele uitwisselingen, te beschermen en in het bijzonder de snelle afwikkeling van de in- en uitklaring door de douane te vergemakkelijken, zulks in een passende ruimte die zich dichtbij en zo mogelijk in de gebouwen van de betrokken instelling dient te bevinden en te verzekeren dat de in- en uitklaring met alle wenselijke voorzorgen worden verricht; en
- (e) waar nodig, instructies te geven aan hun diplomatieke en consulaire vertegenwoordigers om hen in staat te stellen doeltreffende maatregelen te nemen ten einde de douaneprocedures te versnellen en de bescherming van culturele goederen gedurende het vervoer te verzekeren.

Onderwijs en voorlichting

17. Ten einde te verzekeren dat de bevolking als geheel zich bewust wordt van de waarde van culturele goederen en van de noodzaak deze te beschermen, in het bijzonder met het oog op het behoud van hun culturele identiteit, dienen de Lid-Staten de bevoegde autoriteit op nationaal, regionaal of plaatselijk niveau aan te moedigen om:
- (a) kinderen, jongeren en volwassenen de middelen te bieden om roerende culturele goederen te leren kennen en met eerbied tegemoet te treden, door voor dat doel gebruik te maken van alle beschikbare onderwijs- en voorlichtingsmogelijkheden;
 - (b) de aandacht van het publiek als geheel op alle mogelijke manieren te vestigen op:
 - (i) de betekenis en het belang van culturele goederen, echter zonder de nadruk te leggen op de louter commerciële waarde van die goederen;
 - (ii) de mogelijkheden die hun ter beschikking staan om deel te nemen aan door de bevoegde autoriteiten ondernomen activiteiten ten einde zodanige goederen te beschermen.

Controlemaatregelen

18. Ter bestrijding van diefstallen, onwettige opgravingen, vandalisme en het gebruik van vervalsingen, dienen de Lid-Staten, waar de situatie dit vergt, diensten in het leven te roepen of te versterken die speciaal verantwoordelijk zijn voor de voorkoming en bestrijding van deze vergrijpen.

19. De Lid-Staten dienen, waar de situatie dit vereist, de noodzakelijke maatregelen te nemen om:
- (a) te voorzien in sancties of passende maatregelen, hetzij krachtens het wetboek van strafrecht, hetzij krachtens het burgerlijk wetboek, dan wel krachtens bestuurlijke of andere maatregelen, in geval van diefstal, roof, heling of onrechtmatige toeëigening van roerende culturele goederen, en wanneer aan zodanige goederen opzettelijk schade is toegebracht; bij deze sancties of maatregelen dient rekening te worden gehouden met de ernst van het vergrijp;
 - (b) betere samenwerking te verzekeren tussen alle diensten en sectoren die dienen samen te werken bij het voorkomen van vergrijpen met betrekking tot roerende culturele goederen en een systeem op te zetten voor snelle verspreiding van informatie betreffende zodanige vergrijpen, waaronder begrepen informatie betreffende vervalsingen, aan officiële instanties en de verschillende betrokken sectoren, zoals museumconservators en kunst- en antiekhandelaren;
 - (c) passende omstandigheden voor de bescherming van roerende culturele goederen te scheppen door het ondernemen van stappen om de verwaarlozing en veronachtzaming waaraan deze goederen vaak worden blootgesteld en die leiden tot de achteruitgang ervan, te gaan.
20. De Lid-Staten dienen tevens particuliere verzamelaars en kunst- en antiekhandelaren aan te moedigen alle informatie betreffende vervalsingen door te geven aan de in punt 19, letter (b) genoemde officiële instanties.

Maatregelen ter verbetering van de financiering van risicodekking

Overheidsgaranties

21. De Lid-Staten dienen:
- (a) bijzondere aandacht te schenken aan het vraagstuk van de toereikende dekking van de risico's waaraan roerende culturele goederen zijn blootgesteld tijdens vervoer en tijdelijke tentoonstellingen;
 - (b) in het bijzonder te overwegen in enigerlei wetgevende, statutaire of andere vorm, een stelsel van overheidsgaranties in het leven te roepen zoals in bepaalde landen bestaat, dan wel een stelsel waarbij de Staat of een betrokken gemeenschap ten dele de risico's aanvaardt, met het oog op de dekking van een eigen risico of van de het verzekerde maximum overschrijdende schade;
 - (c) binnen het kader van zodanige stelsels en in de hierboven

vermelde vormen, te voorzien in schadevergoeding aan uitleeners in geval van schade aan of achteruitgang, verandering of verlies van ten behoeve van tentoonstelling in musea of soortgelijke instellingen geleende culturele voorwerpen. In de bepalingen waarbij deze stelsels worden ingevoerd, dienen de voorwaarden en procedures die voor de betaling van een zodanige schadevergoeding gelden, nauwkeurig te worden omschreven.

22. De bepalingen betreffende overheidsgaranties dienen niet van toepassing te zijn op culturele goederen die het voorwerp vormen van transacties voor commerciële doeleinden.

Maatregelen op het niveau van musea en soortgelijke instellingen

23. De Lid-Staten dienen er tevens bij musea en andere soortgelijke instellingen op aan te dringen dat zij de beginselen toepassen van risicobeheersing, waaronder begrepen de vaststelling, classificatie, beoordeling, controle en financiering van alle soorten risico's.
24. Het programma voor risicobeheersing van alle instellingen die een verzekering hebben gesloten, dient te omvatten de interne opstelling van een procedurehandboek, het verrichten van periodieke onderzoeken naar soorten risico's en het waarschijnlijke maximale verlies, het analyseren van contracten en tarieven, het verrichten van marktonderzoek en regelingen voor de openbare inschrijving voor verzekeringscontracten. Er dient een persoon of instantie speciaal te worden belast met risicobeheersing.

IV. INTERNATIONALE SAMENWERKING

25. De Lid-Staten dienen:
- (a) samen te werken met intergouvernementele en non-gouvernementele organisaties die bevoegd zijn met betrekking tot de voorkoming en dekking van risico's;
 - (b) op internationaal niveau de samenwerking te versterken tussen overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van diefstallen en onrechtmatige handel in culturele goederen en voor de ontdekking van vervalsingen, en in het bijzonder er bij deze instanties op aan te dringen dat zij, door middel van de voor dit doel getroffen voorzieningen, elkaar snel alle nuttige informatie omtrent onwettige activiteiten doorgeven;
 - (c) zo nodig internationale overeenkomsten te sluiten voor samenwerking met betrekking tot juridische steun en de voorkoming van vergrijpen;
 - (d) deel te nemen aan het organiseren van internationale opleidingscursussen in het behoud en de restauratie van roerende

- culturele goederen, alsmede in risicobeheersing, en te waarborgen dat deze geregeld worden bijgewoond door hun gespecialiseerd personeel;
- (e) in samenwerking met de gespecialiseerde internationale organisaties ethische en technische normen vast te stellen op de gebieden waarop deze Aanbeveling van toepassing is en de uitwisseling van wetenschappelijke en technische informatie aan te moedigen, in het bijzonder betreffende vernieuwingen verband houdende met de bescherming en het behoud van roerende culturele goederen.

Op 27 oktober 1980 werd te Belgrado door de Algemene Vergadering tijdens haar eenentwintigste zitting, aldaar gehouden van 23 september tot 28 oktober 1980, aangenomen een Aanbeveling inzake de rechtspositie van de kunstenaar. De Engelse tekst¹⁾ van deze Aanbeveling luidt als volgt:

Recommendation concerning the Status of the Artist

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Belgrade from 23 September to 28 October 1980 at its twenty-first session,

Recalling that, under the terms of Article 1 of its purpose of the Organization is to contribute to peace and security by promoting collaboration among the nations through education, science and culture in order to further universal respect for justice, for the rule of law for the human rights and fundamental freedoms which are affirmed for the peoples of the world, without distinction of race, sex, language or religion, by the Charter of the United Nations,

Recalling the terms of the Universal Declaration of Human Rights²⁾, and particularly Articles 22, 23, 24, 25, 27 and 28 thereof, quoted in the annex to this Recommendation,

¹⁾ De Arabische, de Chinese, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst zijn niet afgedrukt.

²⁾ Zie noot nr. 1 op blz. 70.

Recalling the terms of the United Nations International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights¹⁾, particularly its Articles 6 and 15, quoted in the annex to this Recommendation, and the need to adopt the necessary measures for the preservation, development and dissemination of culture, with a view to ensuring the full exercise of these rights,

Recalling the Declaration of the Principles of International Cultural Co-operation²⁾, adopted by the General Conference of Unesco at its fourteenth session, particularly its Articles III and IV, which are quoted in the annex to this Recommendation, as well as the Recommendation on Participation by the People at Large in Cultural Life and their Contribution to it³⁾, adopted by the General Conference of Unesco at its nineteenth session,

Recognizing that the arts in their fullest and broadest definition are and should be an integral part of life and that it is necessary and appropriate for governments to help create and sustain not only a climate encouraging freedom of artistic expression but also the material conditions facilitating the release of this creative talent,

Recognizing that every artist is entitled to benefit effectively from the social security and insurance provisions contained in the basic texts, Declarations, Covenant and Recommendation mentioned above,

Considering that the artist plays an important role in the life and evolution of society and that he should be given the opportunity to contribute to society's development and, as any other citizen, to exercise his responsibilities therein, while preserving his creative inspiration and freedom of expression,

Further recognizing that the cultural, technological, economic, social and political development of society influences the status of the artist and that it is consequently necessary to review his status, taking account of social progress in the world,

Affirming the right of the artist to be considered, if he so wishes, as a person actively engaged in cultural work and consequently to benefit, taking account of the particular conditions of his artistic profession, from all the legal, social and economic advantages pertaining to the status of workers,

Affirming further the need to improve the social security, labour and tax conditions of the artist, whether employed or self-employed, taking into account the contribution to cultural development which the artist makes,

¹⁾ Zie noot nr. 1 op blz. 71.

²⁾ Zie noot nr. 1 op blz. 72.

³⁾ Zie noot nr. 1 op blz. 73.

Recalling the importance, universally acknowledged both nationally and internationally, of the preservation and promotion of cultural identity and of the role in this field of artists who perpetuate the practice of traditional arts and also interpret a nation's folklore,

Recognizing that the vigour and vitality of the arts depend, inter alia, on the well-being of artists both individually and collectively,

Recalling the conventions and recommendations of the International Labour (ILO) which have recognized the rights of workers in general and, hence, the rights of artists and, in particular, the conventions and recommendations listed in the appendix to the Recommendation,

Taking note, however, that some of the International Labour Organisation standards allow for derogations or even expressly exclude artists, or certain categories of them, owing to the special conditions in which artistic activity takes place, and that it is consequently necessary to extend their field of application and to supplement them by other standards,

Considering further that this recognition of their status as persons actively engaged in cultural work should in no way compromise their freedom of creativity, expression and communication but should, on the contrary, confirm their dignity and integrity,

Convinced that action by the public authorities is becoming necessary and urgent in order to remedy the disquieting situation of artists in a large number of Member States, particularly with regard to human rights, economic and social circumstances and their conditions of employment, with a view to providing artists with the conditions necessary for the development and flowering of their talents and appropriate to the role that they are able to play in the planning and implementation of cultural policies and cultural development activities of communities and countries and in the improvement of the quality of life,

Considering that art plays an important part in education and that artists, by their works, may influence the conception of the world held by all people, and particularly by youth,

Considering that artists must be able collectively to consider and, if necessary, defend their common interests, and therefore must have the right to be recognized as a professional category and to constitute trade union or professional organizations,

Considering that the development of the arts, the esteem in which they are held and the promotion of arts education depend in large measure on the creative of artists,

Aware of the complex nature of artistic activity and of the diverse forms it takes and, in particular, of the importance, for the living

conditions and the development of the talents of artists, of the protection of their moral and material rights in their works, or performances, or the use made of them, and of the need to extend and reinforce such protection,

Considering the need to endeavour to take account as far as possible of the opinion both of artists and of the people at large in the formulation and implementation of cultural policies and for that purpose to provide them with the means for effective action,

Considering that contemporary artistic expression is presented in public places and that these should be laid out so as to take account of the opinions of the artists concerned,

Considering therefore that there should be close co-operation between architects, contractors and artists in order to lay down aesthetic guidelines for public places which will respond to the requirements of communication and make an effective contribution to the establishment of new and meaningful relationships between the public and its environment,

Taking into account the diversity of circumstances of artists in different countries and within the communities in which they are expected to develop their talents, and the varying significance attributed to their works by the societies in which they are produced,

Convinced, nevertheless, that despite such differences, questions of similar concern arise in all countries with regard to the status of the artist, and that a common will and inspiration are called for if solution is to be found and if the status of the artist is to be improved, which is the intention of this Recommendation,

Taking note of the provisions of the international conventions in force relating, more particularly, to literary and artistic property, and in particular of the Universal Convention¹⁾, and the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works²⁾, and of those relating to the protection of the rights of performers, of the resolutions of the General Conference, of the recommendations made by Unesco's intergovernmental conferences on cultural policies, and of the convention and recommendations adopted by the International Labour Organisation, listed in the appendix to this Recommendation,

Having before it, as item 31 of the agenda of the session, proposals concerning the status of the artist,

Having decided, at its twentieth session, that this question should be the subject of a recommendation to Member States,

¹⁾ Zie noot nr. 1 op blz. 76.

²⁾ Zie noot nr. 2 op blz. 76.

Adopts this Recommendation this twenty-seventh day of October 1980:

The General Conference recommends that Member States implement the following provisions, taking whatever legislative or other steps may be required – in conformity with the constitutional practice of each State and the nature of the questions under consideration – to apply the principles and norms set forth in this Recommendation within their respective territories.

For those States which have a federal or non-unitary constitutional system, the General Conference recommends that, with regard to the provisions of this Recommendation the implementation of which comes under the legal jurisdiction of individual constituent States, countries, provinces, cantons or any other territorial and political subdivisions that are not obliged by the federation to take legislative measures, the federal government be invited to inform the competent authorities of such States, countries, provinces or cantons of the said provisions, with its recommendation for their adoption.

The General Conference recommends that Member States bring this Recommendation to the attention of authorities, institutions and organizations in a position to contribute to improvement of the status of the artist and to foster the participation of artists in cultural life and development.

The General Conference recommends that Member States report to it, on dates and in a manner to be determined by it, on the action they have taken to give effect to this Recommendation.

I. Definitions

For the purposes of this Recommendation:

1. "Artist" is taken to mean any person who creates or gives creative expression to, or re-creates works of art, who considers his artistic creation to be an essential part of his life, who contributes in this way to the development of art and culture and who is or asks to be recognized as an artist, whether or not he is bound by any relations of employment or association.

2. The word "status" signifies, on the one hand, the regard accorded to artists, defined as above, in a society, on the basis of the importance attributed to the part they are called upon to play therein and, on the other hand, recognition of the liberties and rights, including moral, economic and social rights, with particular reference to income and social security, which artists should enjoy.

II. Scope of application

This Recommendation applies to all artists as defined in paragraph I.1, irrespective of the discipline or form of art practised by such artists. These include *inter alia* all creative artists and authors within the meaning of the Universal Copyright Convention and the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works as well as performers and interpreters within the meaning of the Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations.

III. Guiding principles

1. Member States, recognizing that art reflects, preserves and enriches the cultural identity and spiritual heritage of the various societies, constitutes a universal form of expression and communication and, as a common denominator in ethnic, cultural or religious differences, brings home to everyone the sense of belonging to the human community, should accordingly, and for these purposes, ensure that the population as a whole has access to art.

2. Member States should encourage all activities designed to highlight the action of artists for cultural development, including in particular activities carried out by the mass media and the educational system, and for the employment of leisure for cultural purposes.

3. Member States, recognizing the essential role of art in the life and development of the individual and of society, accordingly have a duty to protect, defend and assist and their freedom of creation. For this purpose, they should take all necessary steps to stimulate artistic creativity and the flowering of talent, in particular by adopting measures to secure greater freedom for artists, without which they cannot fulfil their mission, and to improve their status by acknowledging their right to enjoy the fruits of their work. Member States should endeavour by all appropriate means to secure increased participation by artists in decisions concerning the quality of life. By all means at their disposal, Member States should demonstrate and confirm that artistic activities have a part to play in the nations' global development effort to build a juster and more humane society and to live together in circumstances of peace and spiritual enrichment.

4. Member States should ensure, through appropriate legislative means when necessary, that artists have the freedom and the right to establish trade unions and professional organizations of their choosing and to become members of such organizations, if they so wish, and should make it possible for organizations representing artists to participate in the formulation of cultural policies and employment policies, including the professional training of artists, and in the determination of artists' condition of work.

5. At all appropriate levels of national planning, in general, and of planning in the cultural field, in particular, Member States should make arrangements, by close co-ordination of their policies relating to culture, education and employment among other things, to define a policy for providing assistance and material and moral support for artists and should ensure that public opinion is informed of the justification and the need for such a policy. To that end, education should place due emphasis on the encouragement of artistic awareness, so as to create a public capable of appreciating the work of the artist. Without prejudice to the rights that should be accorded to them under copyright legislation, including resale rights (*droit de suite*) when this is not part of copyright, and under neighbouring rights legislation, artists should enjoy equitable conditions and their profession should be given the public consideration that it merits. Their conditions of work and of employment should be such as to provide opportunities for artists who so wish to devote themselves fully to their artistic activities.

6. Since freedom of expression and communication is the essential prerequisite for all artistic activities, Member States should see that artists are unequivocally accorded the protection provided for in this respect by international and national legislation concerning human rights.

7. In view of the role of artistic activity and creation in the cultural and overall development of nations, Member States should create conditions enabling artists fully to participate, either individually or through their associations or trade unions, in the life of the communities in which they practise their art. They should associate them in the formulation of local and national cultural policies, thus stressing their important contribution in their own society as well as towards world progress in general.

8. Member States should ensure that all individuals, irrespective of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, economic status or birth, have the same opportunities to acquire and develop the skills necessary for the complete development and exercise of their artistic talents, to obtain employment, and to exercise their profession without discrimination.

IV. The vocation and training of the artist

1. Member States should encourage, at school and from an early age, all measures tending to strengthen respect for artistic creation and the discovery and development of artistic vocations, and should bear in mind that, if it is to be effective, the stimulation of artistic creativity calls for provisions of the necessary professional training of talent to produce works of outstanding quality. For this purpose, Member States should:

(a) take the necessary measures to provide an education designed to stimulate artistic talent and vocation;

(b) take all appropriate measures, in association with artists, to ensure that education gives due prominence to the development of artistic sensitivity and so contributes to the training of a public receptive to the expression of art in all its forms;

(c) take all appropriate measures, whenever possible, to institute or develop the teaching of particular artistic disciplines;

(d) seek by means of incentives, such as the granting of fellowships or paid educational leave, to ensure that artists have the opportunity to bring their knowledge up to date in their own disciplines or in related specialities and fields, to improve their technical skills, to establish contacts which will stimulate creativity, and to undergo retraining so as to have access to and work in other branches of art; for these purposes, Member States should see that appropriate facilities are provided and that those already existing are, where necessary, improved and developed;

(c) adopt and develop co-ordinated, comprehensive vocational guidance and training policies and programmes, taking into consideration the particular employment situation of artists and enabling them to enter other sectors of activity if necessary;

(f) stimulate artists' participation in the restoration, conservation and use of the cultural heritage in the widest sense of the term, and provide artists with the means of transmitting to future generations the knowledge and artistic skills which they possess;

(g) recognize the importance in arts and craft training of the traditional ways of transmitting knowledge and in particular of the initiation practices of various communities, and take all appropriate measures to protect and encourage them;

(h) recognize that art education should not be separated from the practice of living art, and see that such education is reoriented in such a way that cultural establishments, theatres, art studios, radio- and television broadcasting organizations, etc., play an important part in this type of training and apprenticeship;

(i) give particular attention to the development of women's creativity and the encouragement of groups and organizations which seek to promote the role of women in the various branches of artistic activity;

(j) recognize that artistic life and the practice of the arts have an international dimension and accordingly provide those engaged in artistic activities with all the means and, in particular, travel and study grants, likely to enable them to establish lively and far-reaching contacts with other cultures;

(k) take all appropriate steps to promote the free international movement of artists, and not to hinder the freedom of artists to practise their art in the country of their choice, while ensuring that these do not prejudice the development of endogenous talents and the conditions of work and employment of national artists;

(l) give special attention to the needs of traditional artists, in particular by facilitating their travel inside and outside their own country to serve the development of local traditions.

2. As far as possible and without prejudice to the freedom and independence of both artists and educators, Member States should undertake and support initiatives to ensure that artists, during their training, are made aware of their community's cultural identity, including traditional and folk cultures, thereby contributing to the affirmation or revival of that identity and those cultures.

V. Social status

Member States should promote and protect the status of artists by considering artistic activity, including innovation and research, as a service to the community. They should make it possible for them to enjoy the esteem necessary for the full development of their work and provide the economic safeguards to which artists are entitled as people actively engaged in cultural work. Member States should:

1. Grant artists public recognition in the form best suited to their respective cultural environments and establish a system, where it does not already exist or is inadequately designed, to give artists the prestige to which they are entitled.

2. See that the artist benefits from the rights and protection provided for in international and national legislation relating to human rights.

3. Endeavour to take the necessary steps to see that artists enjoy the same rights as are conferred on a comparable group of the active population by national and international legislation in respect of employment and living and working conditions, and see that self-employed artists enjoy, within reasonable limits, protection as regards income and social security.

4. Recognize the importance of international protection of the rights of artists under the terms of existing conventions and in particular of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, the Universal Copyright Convention, and the Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations, and take all necessary steps to extend the field of application, scope and effectiveness of those instruments, particularly – in the case of Member States which have not already done so – by considering the possibility of adhering to them.

5. Recognize the right of trade union and professional organizations of artists to represent and defend the interests of their members and give them the opportunity to advise the public authorities on suitable measures for stimulating artistic activity and ensuring its protection and development.

VI. Employment, working and living conditions of the artist; professional and trade union organizations

1. Being aware of the need to improve the social recognition of artists by according them the moral and material support required to remedy their difficulties, Member States are invited to:

(a) consider measures for supporting artists at the beginning of their careers, in particular during the initial period when they are attempting to devote themselves completely to their art;

(b) promote the employment of artists in their own disciplines, particularly by devoting a proportion of public expenditure to artistic works;

(c) promote artistic activities within the context of development and stimulate public and private demand for the fruits of artistic activity in order to increase opportunities of paid work for artists, inter alia by means of subsidies to art institutions, commissions to individual artists, or the organization of artistic events at the local, regional or national levels, and by establishing art funds;

(d) identify remunerative posts which could be given to artists without prejudice to their creativity, vocation and freedom of expression and communication, and in particular:

(i) give artists opportunities in the relevant categories of the educational and social services systems at national and local levels and in libraries, museums, academies and other public institutions;

(ii) increase the participation of poets and writers in the overall effort towards the translation of foreign literature;

(e) encourage the development of the necessary facilities (museums, concert halls, theatres and other forums) conducive to fostering the dissemination of the arts and the meeting of artists with the public;

(f) study the possibility of establishing, within the framework of employment policies or public employment services, effective machinery to assist artists to find jobs and that of adhering to the Fee-Charging Employment Agencies Convention (revised) (No. 96)¹ of the International Labour Organisation, which is listed in the appendix to this Recommendation.

¹) Zie noot nr. 2 op blz. 74.

2. Within the context of a general policy to encourage artistic creativity, cultural development and the promotion and improvement of conditions of employment, Member States are invited, wherever possible, practical and in the interest of the artist, to:

(a) encourage and facilitate the application of the standards adopted for various groups of the active population to artists, and ensure that they enjoy all the rights accorded to the corresponding groups in respect of working conditions;

(b) seek means of extending to artists the legal protection concerning conditions of work and employment defined by the standards of the International Labour Organisation, in particular the standards relating to:

(i) hours of work, weekly rest and paid leave in all fields of activities, more particularly, in the case of performers, taking into consideration the hours spent in travelling and rehearsal as well as those spent in public performance or appearances;

(ii) protection of life, health and the working environment;

(c) take into consideration the particular problems of artists, in respect of the premises where they work, while at the same time ensuring the preservation of the architectural heritage and the environment and upholding regulations pertaining to safety and health, when administering regulations relative to the alteration of artists' premises where this is in the interests of artistic activity;

(d) make provision when necessary for appropriate forms of compensation for artists, preferably in consultation with organizations representing artists and their employers, when, for reasons connected with the nature of the artistic activity undertaken or the artists' employment status, the standards relating to the matters referred to in paragraph 2(b)(i) of this section cannot be observed;

(e) recognize that profit-sharing systems, in the form of deferred salaries or shares in the profits of production, may prejudice artists' rights vis-à-vis their real incomes and social security entitlement and take appropriate measures in such cases to preserve these rights.

3. With the object of giving specific consideration to the child artist, Member States are invited to take account of the provisions of the United Nations Declaration of the Rights of the Child.

4. Recognizing the part played by professional and trade union organizations in the protection of employment and working conditions, Member States are invited to take appropriate steps to:

(a) observe and secure observance of the standards relating to freedom of association, to the right to organize and to collective bargaining, set forth in the international labour conventions listed in the

appendix to this Recommendation and ensure that these standards and the general principles on which they are founded may apply to artists;

(b) encourage the free establishment of such organizations in disciplines where they do not yet exist;

(c) provide opportunities for all such organizations, national or international, without prejudice to the right of freedom of association, to carry out their role to the full.

5. Member States are invited to endeavour within their respective cultural environments to provide the same social protection for employed and self-employed artists as that usually granted respectively to other employed and self-employed groups. Provision should likewise be made for measures to extend appropriate social protection to dependent members of the family. The social security system which Member States may find it well to adopt, improve or supplement should take into consideration the special features of artistic activity, characterized by the intermittent nature of employment and the sharp variations in the incomes of many artists without, however, this entailing a limitation of the artists' freedom to create, publish and disseminate his work. In this context, Member States are invited to consider the adoption of special means of financing social security for artists, for example by resorting to new forms of financial participation either by the public authorities or by the business undertakings which market or which use the services or works of artists.

6. Recognizing in general that national and international legislation concerning the status of artists is lagging behind the general advances in technology, the development of the media of mass communication, the means of mechanical reproduction of works of art and of performances, the education of the public, and the decisive part played by the cultural industries, Member States are invited to take, wherever necessary, appropriate measures to:

(a) ensure that the artist is remunerated for the distribution and commercial exploitation of his work, and provide for the artist to maintain control of his work against unauthorized exploitation, modification of distribution;

(b) provide, to the extent possible, for a system guaranteeing the exclusive moral and material rights of artists in respect of any prejudice connected with the technical development of new communication and reproduction media, and of cultural industries; this means, in particular, establishing rights for performers, including circus and variety artists, and puppeteers; in doing so, it would be appropriate to take account of the provisions of the Rome Convention and, with reference to problems arising from the introduction of cable diffusion and videograms, of the Recommendation adopted by the Intergovernmental Committee of the Rome Convention in 1979;

(c) compensate any prejudice artists might suffer in consequence of the technical development of new communication and reproduction media and of cultural industries by favouring, for example, publicity for and dissemination of their works, and the creation of posts;

(d) ensure that cultural industries benefiting from technological changes, including radio and television organizations and mechanical reproduction undertakings, play their part in the effort to encourage and stimulate artistic creation, for instance by providing new employment opportunities, by publicity, by the dissemination of works, payment of royalties or by any other means judged equitable for artists;

(e) assist artists and organizations of artists to remedy, when they exist, the prejudicial effects on their employment or work opportunities of new technologies.

7. (a) Convinced of the uncertainty of artists' incomes and their sudden fluctuations, of the special features of artistic activity and of the fact that many artistic callings can be followed only for a relatively short period of life, Member States are invited to make provision for pension rights for certain categories of artists according to length of career and not the attainment of a certain age and to take into account in their taxation system the particular conditions of artists' work and activity;

(b) in order to preserve the health and prolong the professional activity of certain categories of artists (for example ballet dancers, dancers, vocalists) Member States are invited to provide them with adequate medical care not only in the event of incapacity for work but also for the purpose of preventing illness, and to consider the possibility of research into the health problems peculiar to artistic professions;

(c) taking into account the fact that a work of art should be considered neither as a consumer good nor as an investment, Member States are invited to consider the possibility of alleviating indirect taxation on works of art and on artistic performances at the time of their creation, dissemination or first sale, and this in the interest of artists or of development of the arts.

8. In view of the growing importance of international exchanges of works of art, and contacts between artists, and the need to encourage them, Member States separately or collectively, without prejudice to the development of national cultures, are invited to:

(a) assist freer circulation of such work by, inter alia, flexible customs arrangements and concessions in relation to import duties, particularly as regards temporary importation;

(b) take measures to encourage international travel and exchange by artists, giving due attention to visiting national artists.

VII. Cultural policies and participation

Member States should endeavour, in accordance with paragraphs III.7 and V.5 of this Recommendation, to take appropriate measures to have the opinions of artists and the professional and trade union organizations representing them, as well as of the people at large, in the spirit of Unesco's Recommendation on Participation by the People at Large in Cultural Life and their Contribution to It, taken carefully into account in the formulation and execution of their cultural policies. To this end, they are invited to make the necessary arrangements for artists and their organizations to participate in discussions, decision-making processes and the subsequent implementation of measures aimed, inter alia, at:

(a) the enhancement of the status of artists in society, for example measures relating to the employment and working and living conditions of the artist, to the provision of material and moral support for artistic activities by the public authorities, and to the professional training of the artist;

(b) the promotion of culture and art within the community, for example measures relating to cultural development, to the protection and effective presentation of the cultural heritage, including folklore and the other activities of traditional artists, to cultural identity, to relevant aspects of environmental issues and the use of leisure, and to the place of culture and art in education;

(c) the encouragement of international cultural co-operation, for example measures relating to the dissemination and translation of works, to the exchange of works and of persons, and to the organization of regional or international cultural events.

VIII. Utilization and implementation of this Recommendation

1. Member States should strive to extend and supplement their own action in respect of the status of the artist by co-operating with all the national or international organizations whose activities are related to the objectives of this Recommendation, in particular with National Commissions for Unesco, national and international artists' organizations, the International Labour Office and the World Intellectual Property Organization.

2. Member States should, by the most appropriate means, support the work of the above-mentioned bodies representing artists and enlist their professional co-operation to enable artists to benefit from the provisions set forth in this Recommendation and to obtain recognition of the status described herein.

IX. Existing advantages

Where artists enjoy, in certain respects, a status which is more favourable than that provided for in this Recommendation, its terms shall not in any case be invoked to diminish the advantages already acquired or directly or indirectly to affect them.

AnnexA. Universal Declaration of Human Rights¹⁾*Article 22*

Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international co-operation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

Article 23

(1) Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment.

(2) Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work.

(3) Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and his family an existence worthy of human dignity, and supplemented, if necessary, by other means of social protection.

(4) Everyone has the right to form and to join trade unions for the protection of his interests.

Article 24

Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

Article 25

(1) Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability,

¹⁾ Tekst in *Trb.* 1969, 99, blz. 105 e.v.

widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.

(2) Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

Article 27

(1) Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.

(2) Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

Article 28

Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

B. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights¹⁾

Article 6

(1) The States Parties to the present Covenant recognize the right to work, which includes the right of everyone to the opportunity to gain his living by work which he freely chooses or accepts, and will take appropriate steps to safeguard this right.

(2) The steps to be taken by a State Party to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include technical and vocational guidance and training programmes, policies and techniques to achieve steady economic, social and cultural development and full and productive employment under conditions safeguarding fundamental political and economic freedoms to the individual.

Article 15

(1) The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone:

- (a) To take part in cultural life;
- (b) To enjoy the benefits of scientific progress and its applications;
- (c) To benefit from the protection of the moral and material interests

¹⁾ Tekst in *Trb.* 1969, 100; Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1978, 178.

resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

(2) The steps to be taken by the States Parties to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include those necessary for the conservation, the development and the diffusion of science and culture.

(3) The States Parties to the present Covenant undertake to respect the freedom indispensable for scientific research and creative activity.

(4) The States Parties to the present Covenant recognize the benefits to be derived from the encouragement and development of international contacts and co-operation in the scientific and cultural fields.

C. Declaration of the Principles of International Cultural Co-operation¹⁾

Article III

International cultural co-operation shall cover all aspects of intellectual and creative activities relating to education, science and culture.

Article IV

The aims of international cultural co-operation in its various forms, bilateral or multilateral, regional or universal, shall be:

1. To spread knowledge, to stimulate talent and to enrich cultures;
2. To develop peaceful relations and friendship among the peoples and bring about a better understanding of each other's way of life;
3. To contribute to the application of the principles set out in the United Nations Declarations that are recalled in the Preamble to this Declaration;
4. To enable everyone to have access to knowledge, to enjoy the arts and literature of all peoples, to share in advances made in science in all parts of the world and in the resulting benefits, and to contribute to the enrichment of cultural life;
5. To raise the level of the spiritual and material life of man in all parts of the world.

¹⁾ Tekst in *Trb.* 1970, 176, blz. 103 e.v.

Appendix. International instruments and other texts concerning workers in general or artists in particular

A. Recommendation on Participation by the People at Large in Cultural Life and their Contribution to It.¹⁾ adopted by the General Conference at its nineteenth session (Nairobi, 26 November 1976)

B. United Nations International Covenant on Civil and Political Rights²⁾ (United Nations, New York, 16 December 1966)

C. United Nations Declaration of the Rights of the Child (United Nations, New York, 20 November 1959)

D. Conventions and Recommendations adopted by the International Labour Conference of the International Labour Organization

1. Instruments applicable to all workers, including artists:

Freedom of Association and Protection of the Right to Organize Convention (No. 87), 1948³⁾;

Right to Organize and Collective Bargaining Convention (No. 98), 1949⁴⁾;

Discrimination (Employment and Occupation) Convention (No. 111), 1958⁵⁾.

2. Instruments on social security with a general application but allowing States to limit their scope of application:

Social Security (Minimum Standards) Convention (No. 102), 1952⁶⁾;

Maternity Protection Convention (Revised) (No. 103), 1952⁷⁾;

Equality of Treatment (Social Security) Convention (No. 118), 1962⁸⁾;

Employment Injury Benefits Convention (No. 121), 1964⁹⁾;

Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Convention (No. 128), 1967¹⁰⁾;

Medical Care and Sickness Benefits Convention (No. 130), 1969¹¹⁾.

¹⁾ Tekst in *Trb.* 1977, 176, blz. 128 e.v.

²⁾ Tekst in *Trb.* 1969, 99. Zie ook, laatstelijk *Trb.* 1979, 65.

³⁾ Tekst in *Stb.* J 538. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 188.

⁴⁾ Tekst zoals gewijzigd in *Trb.* 1972, 105. Zie ook, *Trb.* 1979, 79.

⁵⁾ Tekst in *Trb.* 1962, 41. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 48.

⁶⁾ Tekst in *Trb.* 1953, 69. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 195.

⁷⁾ Tekst in *Trb.* 1953, 129.

⁸⁾ Tekst in *Trb.* 1962, 122. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1977, 43.

⁹⁾ Tekst in *Trb.* 1965, 16. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1966, 222.

¹⁰⁾ Tekst in *Trb.* 1968, 131. Zie ook *Trb.* 1969, 229.

¹¹⁾ Tekst in *Trb.* 1970, 136.

3. Instruments applicable to employed workers in general, or to certain sectors or categories of workers, and applicable in principle to employed artists (subject in certain cases to a limitation of the scope of the Convention by a State at the time of ratification):

(a) *Employment and human resources development*: Employment Service Convention (No. 88), 1948¹⁾. Employment Service Recommendation (No. 83), 1948; Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised) No. 96, 1949²⁾; Employment Policy Convention (No. 122), 1964³⁾; Employment Policy Recommendation (No. 122), 1964⁴⁾; Human Resources Development Convention (No. 142), 1975⁵⁾; Human Resources Development Recommendation (No. 150), 1975⁶⁾.

(b) *Industrial relations*: Collective Agreements Recommendation (No. 91), 1951; Voluntary Conciliation and Arbitration Recommendation (No. 92), 1951; Co-operation at the Level of the Undertaking Recommendation (No. 94), 1952; Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation (No. 113), 1960⁷⁾; Communications within the Undertaking Recommendation (No. 129), 1967⁸⁾. Examination of Grievances Recommendation (No. 130, 1967⁹⁾.

(c) *Conditions of work*: Protection of Wages Convention (No. 95), 1949¹⁰⁾; Equal Remuneration Convention (No. 100), 1951¹¹⁾; Equal Remuneration Recommendation (No. 90), 1951; Termination of Employment Recommendation (No. 119), 1963¹²⁾; Reduction of Hours of Work Recommendation (No. 116), 1962¹³⁾; Weekly Rest (Commerce and Offices) Convention (No. 106), 1957¹⁴⁾; Holidays with Pay Convention (Revised) (No. 132), 1970¹⁵⁾; Paid Educational Leave Convention (No. 140), 1974¹⁶⁾; Paid Educational Leave Recommendation (No. 148) 1974¹⁷⁾; Medical Examination of Young

1) Tekst in *Stb.* J 547. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 189.

2) Tekst in *Stb.* 1951, 543. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1965, 122.

3) Tekst in *Trb.* 1965, 11. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 200.

4) Tekst in *Trb.* 1968, 174, blz. 4 e.v.

5) Tekst in *Trb.* 1976, 140. Zie ook, *Trb.* 1979, 126.

6) Tekst in *Trb.* 1976, 140, blz. 18 e.v.

7) Tekst in *Trb.* 1966, 139, blz. 4 e.v.

8) Tekst in *Trb.* 1969, 174, blz. 88 e.v.

9) Tekst in *Trb.* 1969, 174, blz. 100 e.v.

10) Tekst in *Stb.* 1951, 542. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1965, 121.

11) Tekst in *Trb.* 1952, 45. Zie ook, *Trb.* 1971, 134.

12) Tekst in *Trb.* 1966, 139, blz. 186 e.v.

13) Tekst in *Trb.* 1966, 139, blz. 74 e.v.

14) Tekst in *Trb.* 1962, 40. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1971, 197.

15) Tekst in *Trb.* 1971, 91.

16) Tekst in *Trb.* 1975, 104. Zie ook *Trb.* 1976, 160.

17) Tekst in *Trb.* 1975, 104, blz. 22 e.v.

Persons (Non-Industrial Occupations) Convention (No. 78), 1946¹); Medical Examination of Young Persons Recommendation (No. 79), 1946; Night Work of Young Persons (Non-Industrial Occupations) Convention (No. 79), 1946²); Night Work of Young Persons (Non-Industrial Occupations) Recommendation (No. 80), 1946; Labour Inspection Convention (No. 81), 1947³); Labour Inspection Recommendation (No. 81), 1947; Protection of Workers' Health Recommendation (No. 97), 1953; Occupational Health Services Recommendation (No. 112), 1959⁴); Hygiene (Commerce and Offices) Convention (No. 120), 1964⁵); Occupational Cancer Convention (No. 139), 1974⁶); Occupational Cancer Recommendation (No. 147), 1974⁷); Working Environment (Air Pollution, Noise and Vibration) Convention (No. 148), 1977⁸); Working Environment (Air Pollution, Noise and Vibration) Recommendation (No. 156), 1977⁹); Minimum Age Convention (No. 138), 1973¹⁰).

(d) *Migrant workers*: Migration for Employment Convention (Revised) (No. 97), 1949¹¹); Migration for Employment Recommendation (No. 86), 1949; Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention (No. 143), 1975¹²); Migrant Workers Recommendation (No. 151), 1975¹³).

E. International Labour Organization/United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization/World Intellectual Property Organization

The International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations (1961).

The Model Law on the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations (1974).

Recommendation concerning the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations, adopted by the Intergovernmental Committee of the Rome Convention at its seventh session (1979).

¹) Tekst in "Recueil des Traités" van de Verenigde Naties, deel 78, blz. 214 e.v.

²) Tekst in *Stb.* I 495. Zie ook, *Trb.* 1957, 180.

³) Tekst in *Stb.* J. 424. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 187.

⁴) Tekst in *Trb.* 1964, 137, blz. 4 e.v.

⁵) Tekst in *Trb.* 1965, 7. Zie ook *Trb.* 1965, 176.

⁶) Tekst in *Trb.* 1975, 103.

⁷) Tekst in *Trb.* 1975, 103, blz. 18 e.v.

⁸) Tekst in *Trb.* 1978, 26

⁹) Tekst in *Trb.* 1978, 26, blz. 28 e.v.

¹⁰) Tekst in *Trb.* 1974, 71. Zie ook *Trb.* 1977, 53.

¹¹) Tekst in *Stb.* 1951, 544. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 193.

¹²) Tekst in *Trb.* 1976, 141.

¹³) Tekst in *Trb.* 1976, 141, blz. 34 e.v.

F. Copyright Conventions administered by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and the World Intellectual Property Organization

Universal Copyright Convention (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) (1952, revised in 1971)¹.

Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (World Intellectual Property Organization) (1971)².

Op 27 oktober 1980 werd te Belgrado door de Algemene Vergadering tijdens haar eenentwintigste zitting, aldaar gehouden van 23 september tot 28 oktober 1980, aangenomen een Aanbeveling betreffende de bescherming en het behoud van bewegende beelden. De Engelse Tekst³ van deze Aanbeveling luidt als volgt:

Recommendation for the Safeguarding and Preservation of Moving Images

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Belgrade from 23 September to 28 October 1980, at its twenty-first session,

Considering that moving images are an expression of the cultural identity of peoples, and because of their educational, cultural, artistic, scientific and historical value, form an integral part of a nation's cultural heritage,

Considering that moving images constitute new forms of expression, particularly characteristic of present-day society, whereby an important and ever-increasing part of contemporary culture is manifested,

Considering that moving images also provide a fundamental means of recording the unfolding of events and, as such, constitute important and often unique testimonies, of a new dimension, to the history, way of life and culture of peoples and to the evolution of the universe,

Noting that moving images have an increasingly important role to play as a means of communication and mutual understand among all the peoples of the world,

Noting furthermore that, by disseminating knowledge and culture

¹) Tekst in *Trb.* 1972, 114. Zie ook *Trb.* 1976, 37

²) Tekst in *Trb.* 1972, 157. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1980, 39.

³) De Arabische, de Chinese, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst zijn niet afgedrukt.

throughout the world, moving images contribute extensively to the education and to the enrichment of each human being,

Considering however that, due to the nature of their material embodiment and the various methods of their fixation, moving images are extremely vulnerable and should be maintained under specific technical conditions,

Noting furthermore that many elements of the moving image heritage have disappeared due to deterioration, accident or unwarranted disposal, which constitutes an irreversible impoverishment of that heritage,

Recognizing the results yielded by the efforts of specialized institutions to save moving images from the dangers to which they are exposed,

Considering that it is necessary for each State to take the appropriate complementary measures to ensure the safeguarding and preservation for posterity of this particularly fragile part of its cultural heritage, just as other forms of cultural property are safeguarded and preserved as a source of enrichment for present and future generations,

Considering at the same time that the appropriate measures to ensure the safeguarding and preservation of moving images should be taken with due regard for freedom of opinion, expression and information, recognized as an essential part of human rights and fundamental freedoms inherent in the dignity of the human being, for the need to strengthen peace and international understanding and for the legitimate position of copyright holders and of all the holders of other rights in moving images,

Recognizing also the rights of States to take appropriate measures for the safeguarding and preservation of moving images, taking into account their obligations under international law,

Considering that moving images created by the peoples of the world also form part of the heritage of mankind as a whole and consequently that closer international co-operation should be promoted to safeguard and preserve these irreplaceable records of human activity and, in particular, for the benefit of those countries with limited resources,

Considering furthermore that, due to increasing international co-operation, imported moving images have an important role in the cultural life of most countries,

Considering that important aspects of the history and culture of certain countries, and, in particular, of those previously colonized, are recorded in the form of moving images which are not always accessible to the countries concerned,

Noting that the General Conference has already adopted international instruments relating to the protection of the movable cultural heritage and, in particular, the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (1954)¹), the Recommendation on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Export, Import and Transfer of Ownership of Cultural Property (1964)²), the Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970)³), the Recommendation on the International Exchange of Cultural Property (1976)⁴) and the Recommendation on the Protection of Movable Cultural Property (1978)⁵),

Desiring to supplement and extend the application of the standards and principles laid down in these conventions and recommendations,

Bearing in mind the terms of the Universal Copyright Convention⁶), the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works⁷) and the Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations,

Having before its proposals concerning the safeguarding and preservation of moving images,

Having decided, at its twentieth session, that this question should be the subject of a Recommendation to Member States,

Adopts, this twenty-seventh day of October 1980, the present Recommendation:

The General Conference recommends that Member States apply the following provisions by taking whatever legislative or other steps may be required, in conformity with the constitutional system or practice of each State, to give effect within their respective territories to the principles and norms formulated in this Recommendation,

The General Conference recommends that Member States bring this Recommendation to the attention of the appropriate authorities and bodies.

The General Conference recommends that Member States submit to it, by the dates and in the form which it shall prescribe, reports concerning the action taken by them in pursuance of this Recommendation.

¹) Tekst in *Trb.* 1955, 47. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1979, 86.

²) Tekst in *Trb.* 1966, 114, blz. 12 e.v.

³) Tekst in *Trb.* 1972, 50.

⁴) Tekst in *Trb.* 1977, 176, blz. 85 e.v.

⁵) Tekst in *Trb.* 1979, 161, blz. 39.

⁶) Tekst in *Trb.* 1972, 114. Zie ook *Trb.* 1976, 37.

⁷) Tekst in *Trb.* 1972, 157. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1980, 39.

I. Definitions

1. For the purposes of this Recommendation:

(a) "moving images" shall be taken to mean any series of images recorded on a support (irrespective of the method of recording or of the nature of the support, such as film, tape or disc, used in their initial or subsequent fixation), with or without accompanying sound, which when projected impart an impression of motion and which are intended for communication or distribution to the public or are made for documentation purposes; they shall be taken to include *inter alia* items in the following categories:

(i) cinematographic productions (such as feature films, short films, popular science films, newsreels and documentaries, animated and education films);

(ii) television productions made by or for broadcasting organizations;

(iii) videographic productions (contained in videograms) other than those referred to under (i) and (ii) above;

(b) "pre-print material" shall be taken to mean the material support for moving images, consisting in the case of a cinematographic film of a negative, internegative or interpositive, and in the case of a videogram of a master, such pre-print material being intended for the procurement of copies;

(c) "projection copy" shall be taken to mean the material support for moving images intended for actual viewing and/or the communication of the images.

2. For the purposes of this Recommendation, "national production" shall be taken to mean moving images, the maker or at least one of the co-makers of which has his headquarters or habitual residence within the territory of the State concerned.

II. General principles

3. All moving images of national production should be considered by Member States as an integral part of their "moving image heritage". Moving images of original foreign production may also form part of the cultural heritage of a country when they are of particular national importance from the point of view of the culture or history of the country concerned. Should it not be possible for this heritage to be handed down in its entirety to future generations for technical or financial reasons, as large a proportion as possible should be safeguarded and preserved. The necessary arrangements should be made to ensure that concerted action is taken by all the public and private bodies concerned in order to elaborate and apply an active policy to this end.

4. The appropriate measures should be taken to ensure that the moving image heritage is afforded adequate physical protection from the depredations wrought by time and by the environment. Since poor storage conditions accelerate the deterioration process to which the material supports are continuously subject and may even lead to their total destruction, moving images should be preserved in officially recognized film and television archives standards. Furthermore, research should be specifically directed towards the development of high quality and lasting support media for the proper safeguarding and preservation of moving images.

5. Measures should be taken to prevent the loss, unwarranted disposal or deterioration of any item of the national production. Means should therefore be instituted in each country whereby pre-print material or archival quality copies of moving images may be systematically acquired, safeguarded and preserved in public or private non-profit-making archival institutions.

6. Access should be made available as far as possible to the works and information sources represented by moving images which are acquired, safeguarded and preserved by public and private non-profit-making institutions. Their utilization should not prejudice either the legitimate rights or the interests of those involved in the making and exploitation thereof, in accordance with the provisions of the Universal Copyrights Convention, the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works and the Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations, and national legislation.

7. In order to ensure that a truly effective safeguarding and preservation programme is successfully undertaken, the co-operation of all those involved in the making, distribution, safeguarding and preservation of moving images should be obtained. Public information activities should therefore be organized in particular with a view to installing in the professional circles concerned a general awareness of the significance of moving images for a country's heritage and the consequent need to safeguard and preserve them as testimonies to the life of contemporary society.

III. Measures recommended

8. In accordance with the principles set out above, and in conformity with their normal constitutional practice, Member States are invited to take all the necessary steps, including the provision to officially recognized archives of appropriate resources in terms of staff, equipment and funds, to safeguard and preserve effectively their moving image heritage in accordance with the following guidelines:

Legal and administrative measures

9. To ensure that moving images forming part of the cultural heritage of countries are systematically preserved, Member States are invited to take measures whereby officially recognized archives are able to acquire for safeguarding and preservation any part or all of their country's national production. Such measures may include, for example, voluntary arrangements with the holders of rights for the deposit of moving images, acquisition of moving images by purchase or donation or the institution of mandatory deposit systems through appropriate legislation or administrative measures. Such systems should complement and coexist with existing archival arrangements relating to publicly owned moving images. Measures taken should be consistent with the provisions of national legislation and international instruments concerning the protection of human rights, copyright and the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations relating to moving images, and should take into account the special conditions provided in favour of developing countries in certain of these instruments. When mandatory deposit systems are adopted, they should provide that:

(a) moving images of national production, whatever the physical characteristics of their support medium or the purpose for which they were created, should be deposited in at least one complete copy of the highest archival quality, preferably in the form of pre-print material;

(b) the material should be deposited by the maker – as defined by national legislation – having his headquarters or habitual residence within the territory of the State concerned, irrespective of any co-production arrangement made with a foreign maker;

(c) the material deposited should be preserved in officially recognized film or television archives; where they do not exist, every effort should be made to establish such institutions at the national and/or regional level; pending the establishment of officially recognized archives, the material should be provisionally stored in appropriately equipped premises;

(d) the deposit should be made as soon as possible within a maximum time-limit fixed by national regulations;

(e) the depositor should have controlled access to the deposited material whenever further printing is required, on condition that such access does not cause any damage to or deterioration of the material deposited;

(f) the officially recognized archives should be entitled, subject to the relevant provisions of international conventions and of national legislation governing copyright and the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations, to:

(i) take all the necessary measures in order to safeguard and preserve the moving image heritage, and, where possible, to enhance the technical quality; where the reproduction of moving images is involved, due regard should be given to all the rights in the images concerned;

(ii) permit the viewing on their premises of a projection copy on a non-profit-making basis by a limited number of viewers for purposes of teaching, scholarship or research, provided that such use does not conflict with the normal exploitation of the work and on condition that no deterioration of or damage to the material deposited is thereby caused;

(g) the material deposited and the copies made therefrom should not be used for any other purpose, nor should their contents be modified;

(h) officially recognized archives should be entitled to request users to make a reasonable contribution to the cost of the services provided.

10. The safeguarding and preservation of all moving images of national production should be regarded as the highest objective. However, until such time as developments in technology make this feasible everywhere, in those cases where it is not possible, for technical reasons of cost or space, to record all publicly broadcast moving images or to safeguard and preserve on a long-term basis all the material deposited, each Member State is invited to establish the principles for determining which images should be recorded and/or deposited for posterity, including "ephemeral recordings" having an exceptional documentary character. Those moving images which, because of their educational, cultural, artistic, scientific and historical value, form part of a nation's cultural heritage should be retained on a priority basis. Any system introduced to this end should foresee that selection should be based on the broadest possible consensus of informed opinion and should take particular account of the appraisal criteria by the archival profession. Furthermore, due care should be taken to prevent the elimination of material until sufficient time has elapsed to allow for the necessary perspective. Material eliminated in this way should be returned to the depositor.

11. Foreign producers, and those responsible for the public distribution of moving images made abroad, should be encouraged, in accordance with the spirit of this Recommendation and without prejudice to the free movement of moving images across national borders, to deposit voluntarily in the officially recognized archives of the countries in which they are publicly distributed a copy of moving images of the highest archival quality, subject to all the rights therein. In particular, those responsible for the distribution of moving images, dubbed or subtitled in the language or languages of the country in which they are publicly distributed, which are regarded as an integral part of the moving image heritage of the country concerned or which are of

significant value for the cultural needs of teaching or research, should be urged to deposit the material relating to these images in the spirit of international co-operation. Officially recognized archives should seek establishment of such deposit systems, and furthermore, the acquisition, subject to all the rights therein, of copies of moving images which are of exceptional universal value, even if they have not been publicly distributed in the country concerned. Control of and access to such material should be governed by the provisions of paragraph 9(e), (f), (g) and (h) above.

12. Member States are invited to conduct follow-up studies on the effectiveness of the measures proposed in paragraph 11. If, following a reasonable trial period, the suggested form of voluntary deposit fails to ensure the adequate safeguarding and preservation of adapted moving images that are of particular national importance from the standpoint of the culture or history of a State, it would be for the State concerned, under the provisions of its national legislation, to define such measures as would prevent the disappearance, particularly through destruction, of copies of adapted moving images, due regard being given to the rights of all those holding legitimate rights in such moving images of particular national importance.

13. Member States are invited furthermore to investigate the feasibility of permitting – taking due account of international conventions concerning copyright and the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations – officially recognized archives to utilize the deposited material for research and recognized teaching purposes provided that such utilization does not conflict with the normal exploitation of the works.

Technical measures

14. Member States are invited to pay due attention to the archival standards concerning storage and treatment of moving images recommended by the international organizations competent in the field of the safeguarding and preservation of moving images.

15. Furthermore, Member States are invited to make the necessary arrangements to ensure that the institutions responsible for safeguarding and preserving the moving image heritage take the following measures:

(a) establish and make available national filmographies and catalogues of all categories of moving images and descriptions of their holdings, seeking, where possible, the standardization of cataloguing systems; these documentary materials would together form an inventory of the country's moving image heritage;

(b) collect, preserve and make available for research purposes institutional records, personal papers and other material that document

the origin, production, distribution and projection of moving images, subject to the agreement of those concerned;

(c) maintain in good condition the equipment, some of which may no longer be in general use but which may be necessary for the reproduction and projection of material preserved or, should that not prove possible, ensure that the moving images concerned are transferred onto another material support permitting their reproduction and projection;

(d) ensure that the standards applicable to the storage, safeguarding, preservation, restoration and duplication of moving images are rigorously applied;

(e) as far as possible, improve the technical quality of the moving images to be safeguarded and preserved, ensuring that they are in a condition conducive to their long-term and effective storage and use; when treatment involves the reproduction of material, due regard should be given to all the rights in the images concerned.

16. Member States are invited to encourage private bodies and individuals holding moving images to take the necessary steps to ensure the safeguarding and preservation of these images under adequate technical conditions. These bodies and individuals should be encouraged to entrust to officially recognized archives the pre-print material if available or, in default thereof, copies of moving images made before the introduction of the deposit system.

Supplementary measures

17. Member States are invited to encourage the competent authorities and other bodies concerned with the safeguarding and preservation of moving images to undertake public information activities in order to:

(a) promote among all those involved in the making and distribution of moving images an appreciation of the lasting value of such images from the educational, cultural, artistic, scientific and historical points of view and an awareness of the consequent need to collaborate in their safeguarding and preservation;

(b) draw the attention of the public at large to the educational, cultural, artistic, scientific and historical importance of moving images and to the measures necessary for their safeguarding and preservation.

18. Measures should be taken at the national level in order to co-ordinate research in fields related to the safeguarding and preservation of moving images and to encourage research specifically directed towards their long-term preservation at a reasonable cost. Information on methods and techniques for safeguarding and preserving moving images, including the results of relevant research, should be disseminated to all concerned.

19. Training programmes in the safeguarding and restoration of moving images should be organized, covering the most recent methods and techniques.

IV. International co-operation

20. Member States are invited to associate their efforts in order to promote the safeguarding and preservation of moving images which form part of the cultural heritage of nations. Such co-operation should be stimulated by the competent international governmental and non-governmental organizations and should comprise the following measures:

(a) participation in international programmes for the establishment of the necessary infrastructure, at the regional or national level, to safeguard and preserve the moving image heritage of countries which do not possess appropriate facilities or adequate resources;

(b) exchange of information on methods and techniques for the safeguarding and preservation of moving images and, in particular, on the findings of recent research;

(c) organization of national or international training courses in related fields in particular for nationals of developing countries;

(d) joint action for the standardization of cataloguing methods specifically intended for archival holdings of moving images;

(e) authorization, subject to the relevant provisions of international conventions and of national legislation governing copyright and the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations, of the lending of copies of moving images to other officially recognized archives exclusively for purposes of teaching, scholarship or research, provided that the consent of the holders of rights and the archives concerned is obtained to such lending and that no deterioration of or damage to the material lent is thereby caused.

21. Technical co-operation should be provided in particular to developing countries, in order to ensure or facilitate the adequate safeguarding and preservation of their moving image heritage.

22. Member States are invited to co-operate for the purpose of enabling any State to gain access to moving images that relate to its history or culture and of which it does not hold either pre-print material or projection copies. To this end each Member State is invited:

(a) to facilitate, in the case of moving images on deposit in officially recognized archives and which relate to the history or culture of another country, the acquisition by the officially recognized archives of that country of either pre-print material or a projection copy thereof;

(b) to encourage private bodies or institutions within its territory which hold such moving images to deposit on a voluntary basis either pre-print material or a projection copy thereof with the officially recognized archives of the country concerned.

Where necessary, the material supplied in accordance with (a) and (b) above should be made available against reimbursement of the cost by the requesting body. However, in view of the cost involved, pre-print material or projection copies of moving images held by Member States as public property and which relate to the history and culture of developing countries should be made available to the officially recognized archives of those countries under specially favourable conditions. Any material provided in accordance with this paragraph should be made available subject to any copyright and any rights of performers, producers of phonograms or broadcasting organizations which may exist therein.

23. When moving images forming part of a country's cultural or historical heritage have been lost by that country, whatever the circumstances, and in particular as a consequence of colonial or foreign occupation, Member States are invited, in connection with requests for such images, to co-operate in the spirit of resolution 5/10.1/1, III, adopted by the General Conference at its twentieth session.

Op 27 oktober 1980 werd te Belgrado door de Algemene Vergadering tijdens haar eenentwintigste zitting, aldaar gehouden van 23 september tot 28 oktober 1980, aangenomen een Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van de financiering door de Staat van culturele activiteiten. De Engelse tekst¹⁾ van deze Aanbeveling luidt als volgt:

**Recommendation concerning the International Standardization of
Statistics on the Public Financing of Cultural Activities**

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Belgrade from 23 September to 28 October 1980, at its twenty-first session,

Considering that, by virtue of Article IV, paragraph 4, of the Constitution, it is for the Organization to draw up and adopt instruments for the international regulation of questions falling within its competence,

Considering that Article VIII of the Constitution provides inter alia that each Member State shall submit to the Organization, at such times and in such manner as shall be determined by the General Conference,

¹⁾ De Arabische, de Chinese, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst zijn niet afgedrukt.

reports on the laws, regulations and statistics relating to its educational, scientific and cultural institutions and activities,

Considering that it is desirable for the national authorities responsible for collecting and communicating statistics relating to the public financing of cultural activities to be guided by certain standards in the matter of definitions, classification and presentation, in order to improve the international comparability of statistics intended for use not only for general information but also by those responsible for cultural policy and planning,

Bearing in mind the long-term classification work being undertaken jointly by Unesco and other United Nations bodies in developing the Framework for Cultural Statistics (FCS),

Having before it, as item 33 of the agenda of the session, proposals concerning the international standardization of statistics on the public financing of cultural activities,

Having decided at its twentieth session that this question should be made the subject of an international regulation, to take the form of a recommendation to Member States within the meaning of Article IV, paragraph 4, of the Constitution,

Adopts the present Recommendation this twenty-seventh day of October 1980:

The General Conference recommends that Member States should apply the following provisions concerning the international standardization of statistics on the public financing of cultural activities – regarded as a step towards the development of a comprehensive system (including private financing) of cultural activities – by taking whatever legislative measures or other steps may be required in conformity with the constitutional practice of each State to give effect within their respective territories to the principles and norms formulated in this Recommendation.

The General Conference recommends that Member States bring this Recommendation to the attention of the authorities and services responsible for collecting and communicating statistics on the public financing of cultural activities.

The General Conference recommends that Member States forward to it, by the dates and in the form it shall prescribe, reports concerning action taken by them upon this Recommendation.

I. Scope and definitions

Scope

1. This Recommendation relates to statistics designed to provide

standardized information in each Member State on the financing of cultural activities through public expenditure (other than that included in education and science statistics).

Definition of cultural field and enumeration of constituent activities

2. For the purposes of this Recommendation, the cultural field is defined as comprising the following categories:

Category 0 – Cultural heritage

This category includes activities aimed at preserving and developing the cultural heritage and cultural structures by such means as the maintenance of monuments and the depositing, collecting and communication of the treasures of the past:

- 0.0 Historical monument and sites
- 0.1 Archives
- 0.2 Museums
- 0.3 Archaeological excavations
- 0.4 Other forms of the cultural heritage enjoying official protection
- 0.5 Research and training outside the formal education system
- 0.6 Such activities necessary for the preservation and registration of the cultural heritage as cannot be included in the other categories

Category 1 – Printed matter and literature

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating literary works in printed form, i.e. books, periodicals, newspapers, etc., and also the setting up and operation of libraries:

- 1.0 Literary creation
- 1.1 Book publishing
- 1.2 Periodical and newspaper publishing
- 1.3 Distribution and marketing of books, periodicals and newspapers
- 1.4 Libraries
- 1.5 Research and training outside the formal education system
- 1.6 Subsidiary activities necessary for literary production and printing

Category 2 – Music

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating musical works in the form of scores, recordings or concerts:

- 2.0 Musical creation
- 2.1 Musical performances (instrumental or vocal concerts)
- 2.2 Publication of printed music
- 2.3 Lyric performances (including operas, operettas, etc.)

- 2.4 Publication of recorded music (discs, magnetic tapes, cassettes, etc.)
- 2.5 Distribution and marketing of printed and recorded music
- 2.6 Production and marketing of musical instruments
- 2.7 Production and marketing of equipment for the reproduction and recording of music (record-players, tape-recorders, etc.)
- 2.8 Training outside the formal education system
- 2.9 Subsidiary activities necessary for the creation and production of music and of equipment

Category 3 – Performing arts

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating works for the performing arts. Such works are often literary, musical and visual at one and the same time:

- 3.0 Creation of works for the performing arts
- 3.1 Dramatic performances
- 3.2 Choreographic performances
- 3.3 Other performing arts (circus, music hall, cabarets, variety shows)
- 3.4 Training outside the formal education system
- 3.5 Subsidiary activities necessary for the performing arts (hiring of halls, middleman services, production and marketing of equipment)

Category 4 – Visual arts

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating works of visual art in the form of paintings, sculptures, ornaments or craft objects:

- 4.0 Creation of works of visual art
- 4.1 Publishing and production of works of visual art
- 4.2 Exhibition of works of visual art
- 4.3 Dissemination and marketing of visual art
- 4.4 Training outside the formal education system
- 4.5 Subsidiary activities necessary for the visual arts (production and marketing of materials and equipment needed for the creation and publishing of works of visual art)

Category 5 – Cinema and photography

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating cinematographic or photographic works:

- 5.0 Cinematographic creation (production of cinema films)
- 5.1 Film distribution
- 5.2 Film shows
- 5.3 Photography
- 5.4 Training outside the formal education system

5.5 Subsidiary activities necessary for the cinema and photography (production and marketing of films, screens, cinematographic and photographic cameras, sound equipment, projectors, buildings and premises used for projection)

Category 6 – Radio and television

This category includes activities aimed at creating, producing or disseminating works for radio or television:

6.0 Radio

6.1 Television

6.2 Training outside the formal education system

6.3 Activities necessary for broadcasting and television (production and marketing of transmitters, receivers and networks)

Category 7 – Socio-cultural activities

This category includes activities aimed at enabling people to express themselves individually or collectively in all aspects of their everyday life:

7.0 Socio-cultural initiative, community cultural centres and promotion of amateur activities

7.1 Civic and professional associations

7.2 Other socio-cultural activities (ceremonies, social functions connected with religious, moral, ethical or philosophical beliefs)

7.3 Training outside the formal education system

7.4 Other activities necessary for socio-cultural activities

Category 8 – Sports and games

This category includes the production of sports equipment, the construction and maintenance of playing fields and other amenities (sports grounds, swimming pools, gymnasiums, etc.), and also related activities and activities connected with the organization of sports and games:

8.0 Sporting activities and sports associations (the playing and organization of games, matches, etc.)

8.1 Production of sports equipment, construction and maintenance of playing fields and other amenities

8.2 Training outside the formal education system

Category 9 – Nature and the environment

This category includes activities aimed at providing and maintaining installations and services connected with nature and the environment, and with the quality of life:

9.0 Recreational activities connected with nature (national parks, nature reserves, public beaches, forest walks, etc.)

9.1 Activities connected with the quality of the urban setting (city parks, trees, recreation areas for children, etc.)

Category 10 – General administration of culture and non-apportionable activities

This category includes activities aimed at providing maintenance, equipment and administrative services, as well as multi-purpose cultural activities which cannot be placed, as a whole, under one of the preceding categories:

10.0 General public administration of culture

10.1 Provision and maintenance of multi-purpose cultural equipment covering several categories under the functional classification (such as multi-purpose halls serving as concert halls, cinema or conference rooms)

10.2 Other activities, which cannot be broken down by the preceding categories.

Definition of the sector for general government and its constituent bodies

3. The definitions in the United Nations System of National Accounts (SNA) are reproduced below. They should be used in compiling the statistics provided for in this Recommendation. At the same time, account should also be taken of the special features of individual countries, including countries with planned management of the national economy in which the Material Product System (MPS) i.e. the method of calculating the results of economic activities by material product balances, is used.

(a) Definition of the sector for general government:

“All departments, offices, organizations and other bodies which are agencies or instruments of the central, state or local public authorities, whether accounted for, or financed in, ordinary or extraordinary budgets or extra-budgetary funds. Included are non-profit institutions which while not an integral part of a government, are wholly, or mainly, financed and controlled by the public authorities or primarily serve government bodies; all social security arrangements for large sections of the population imposed, controlled or financed by a government; and government enterprises which mainly produce goods and services for government itself or primarily sell goods and services to the public on a small scale. Excluded are other government enterprises and public corporations.”

(b) The bodies constituting the sector for general government are subdivided into two subsectors:

(i) The subsector for central government is defined as: "All departments, offices, establishments and other bodies classified under general government, which are agencies or instruments of the central authority of a country, except separately organized social security funds irrespective of whether they are covered in, or financed through, ordinary or extraordinary budgets, or extra-budgetary funds." The subsector for central government generally comprises the following bodies: (1) the departments, including the department in charge of cultural affairs and other departments intervening in cultural life; (2) national public institutions possessing a degree of operational autonomy vis-à-vis the departments. Some operate like government departments, and will therefore be regarded as such. Others operate like companies, and only the subsidies these bodies receive from the general government agencies responsible for them will be regarded as public financing.

(ii) The subsector for state and local government consists of: "All departments, offices, establishments and other bodies included under general government which are agencies or instruments of state, provincial, district, municipal or other organs of government except the central authority." The subsector for State and local government, like that for central government, generally comprises the following bodies: (1) federal, regional, departmental and parochial administrations; (2) public institutions of which only those which operate like departments will be included under the head of public expenditures on cultural activities.

(c) It should be noted that for each of the two subsectors for general government, account will need to be taken of the extra-budgetary funds whose financial movements (appropriations and disbursements) appear in the official accounts outside the budgets of the departments that manage them.

II. Classification of data

Functional classification of public expenditure on cultural activities

4. The functions according to which public expenditure on cultural activities is classified should correspond to the categories into which the cultural field has been subdivided: cultural heritage, printed matter and literature, music, performing arts, visual arts, cinema and photography, radio and television, socio-cultural activities, sports and games, nature and the environment and general administration of culture and non-apportionable activities.

Economic classification of public expenditure on cultural activities

5. It seems appropriate to use the nomenclature proposed by the United Nations System of National Accounts for classifying operations by transactors of the System. The categories of expenditure met with in the description of public expenditure on cultural activities are the following:

(a) Expenditure on the purchase of goods and services

(i) Purchases of goods and services for the operation of general government (supplies and equipment).

(ii) Remuneration of employees – the total wages bill paid by general government agencies (including contributions to the various social security and insurance schemes) for purposes of their work, whether the latter consists of mere administration or of active intervention in cultural life.

(iii) Gross fixed capital formation – this consists essentially of the building up of community facilities for cultural life (buildings and equipment).

(iv) Acquisition of intangible assets, purchases of works of art, artistic commissions, etc.

(b) Transfers

(i) Subsidies – these are intended for public private enterprises and public institutions operating as enterprises, and their purpose is to encourage the development of a new activity, supplement the income of an existing activity, or even to stabilize selling prices.

(ii) Current transfers to non-profit private institutions serving households which are engaged in all fields of cultural activity, e.g. subsidies to archaeological associations, conservation societies, literary, musical and arts societies, etc.

(iii) Current transfers to households – such as grants to creative artists for social purposes, tuition grants, study grants, etc.

(iv) Capital transfers – these are intended for public and private enterprises, or public institutions operating as enterprises, for equipment purposes.

(v) Transfers abroad – these are usually for cultural activities that come into the field of international co-operation.

(vi) Current transfers between government departments – these mostly take place either: (1) between the central government and public institutions, or (2) between the central government and the local government.

(vii) Any taxes that may be paid by general government agencies for the purpose of their cultural activities.

(viii) Tax relief (for books, live performances, etc.).

(c) Financial transactions

(i) Repayment of borrowing carried out specifically for cultural activities.

(ii) Loans – some government departments and public institutions may make loans for certain cultural activities, e.g. loans to publishers or for film production.

III. Presentation of statistical data

6. The statistics covered by this Recommendation should be compiled every two years for the central government expenditure and relate to the second year of the preceding two-year period. For the expenditure of local government the periodicity will be four years. The particulars furnished should be presented in accordance with the definitions and classifications set out in the previous paragraphs. Any discrepancies that may appear between these definitions and classifications and those in use at national level should be pointed out. National practices concerning administrative structure and coverage of data, likely to influence the statistics on public expenditure for cultural activities, should be reported.

(a) The statistical data should be presented in a double-entry table, with:

(i) data related to functional classification entered horizontally;

(ii) data related to economic classification entered vertically.

(b) A double-entry table should be drawn up by type of public body:

(i) the subsector for central government: departments and public institutions;

(ii) the subsector for State and local government: local authorities and public institutions.

Summary tables should be drawn up whenever possible for the sum total of general government agencies.

(c) It should be stated whether the data consist of estimates (budgetary data) or of transactions actually carried out (accounting data).

(d) Aggregate data could be reported when data by subcategory are unavailable.

Uitgegeven de zesde november 1981.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL

INHOUD

	blz.
A. TITEL	1
B. TEKST	1
C. VERTALING	1
D. PARLEMENT	2
E. BEKRACHTIGING	2
G. INWERKINGTREDING	2
I. OPZEGGING	2
J. GEGEVENS	2
 <i>vertaling van</i>	
Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van wetenschap en technologie	4
Herziene Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van het onderwijs	24
Herziene Aanbeveling inzake internationale prijsvragen op het gebied van de bouwkunde en de stedenbouw.	31
Aanbeveling inzake de bescherming van roerende culturele goederen	43
 <i>tekst van</i>	
Aanbeveling inzake de rechtspositie van de kunstenaar	56
Aanbeveling betreffende de bescherming en het behoud van bewegende beelden	76
Aanbeveling inzake de internationale standaardisering van statistieken op het gebied van de financiering door de Staat van culturele activiteiten	86